

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Gospodarki i Pracy
z dnia 1 lipca 2004 r.
(Dz. U. Nr 166, poz. 1742 oraz
Dz. U. z 2007r. Nr 124, poz. 864)

Program Operacyjny
Pomoc Techniczna
2004-2006

Warszawa, lipiec 2007

Spis treści

SPIS TREŚCI	2
WSTĘP	4
1. DIAGNOZA SYTUACJI	6
1.1. SYSTEM WDRAŻANIA POMOCY UE W POLSCE	6
1.2. ZASOBY LUDZKIE	7
1.3. SYSTEM INFORMATYCZNY MONITORINGU I KONTROLI FINANSOWEJ (SIMIK).....	8
1.4. STAN WYPOSAŻENIA TECHNICZNEGO	8
1.5. INFORMACJA I PROMOCJA FUNDUSZY STRUKTURALNYCH	9
1.6. PRZYGOTOWANIE ORGANIZACYJNE ADMINISTRACJI DLA SPRAWNEGO ZARZĄDZANIA FUNDUSZAMI STRUKTURALNYMI I FUNDUSZEM SPÓJNOŚCI.....	9
1.7. SZKOLENIA I DZIAŁANIA EDUKACYJNE SŁUŻĄCE WZMOCNIENIU POTENCJAŁU ADMINISTRACJI.....	10
1.8. ANALIZA SWOT ¹⁾	14
1.9. PODSUMOWANIE	16
2. OCENA PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC TECHNICZNA	21
3. CELE I STRATEGIA REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC TECHNICZNA	24
3.1. CELE PROGRAMU	24
3.2. STRATEGIA REALIZACJI CELÓW PROGRAMU	25
4. ZARYS PRIORYTETÓW I DZIAŁAŃ PROGRAMU	28
4.1. PRIORYTET 1. WZMOCNIENIE ZDOLNOŚCI W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA, MONITOROWANIA, OCENY I KONTROLI PODSTAW WSPARCIA WSPÓLNOTY (PWW).....	30
4.1.1. Działanie 1: Szkolenia osób odpowiedzialnych za zarządzanie, monitorowanie, ocenę (ewaluację) i kontrolę	31
4.1.2. Działanie 2: Wsparcie obsługi komitetów Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.....	32
4.1.3. Działanie 3: Wsparcie procesu zarządzania, monitorowania i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna	33
4.1.4. Działanie 4: Wsparcie procesu oceny (ewaluacji) Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.....	35
4.1.5. Działanie 5: Zakup wyposażenia.....	36
4.2. PRIORYTET 2. WSPARCIE INFORMATYCZNEGO SYSTEMU MONITORINGU I KONTROLI FINANSOWEJ	36
4.2.1. Działanie 1: Rozwój i utrzymanie systemu SIMIK i sieci rozległej SIMIK-NET 37	
4.2.2. Działanie 2: Szkolenia.....	39
4.2.3. Działanie 3: Działania informacyjne	39
4.2.4. Działanie 4: Wydatki osobowe na potrzeby SIMIK	40
4.2.5. Działanie 5: Zakup wyposażenia.....	41
4.3. PRIORYTET 3. UPOWSZECHNIENIE INFORMACJI I PROMOCJA FUNDUSZY STRUKTURALNYCH	41

4.3.1.	<i>Działanie 1: Rozpowszechnianie informacji i promocja Podstaw Wsparcia Wspólnoty, Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna oraz funduszy strukturalnych</i>	42
4.3.2.	<i>Działanie 2: Stworzenie i eksploatacja portalu internetowego</i>	43
4.3.3.	<i>Działanie 3: Promocja i wymiana informacji pomiędzy uczestnikami procesu realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty</i>	43
4.4.	PRIORYTETY POMOCY TECHNICZNEJ W POZOSTAŁYCH PROGRAMACH OPERACYJNYCH	44
5.	FINANSOWANIE	48
6.	SYSTEM WDRAŻANIA PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC TECHNICZNA	53
6.1.	ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OPERACYJNYM POMOC TECHNICZNA	53
6.1.1.	<i>Zobowiązania ogólne</i>	53
6.1.2.	<i>Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna</i>	53
6.1.3.	<i>Beneficjenci</i>	54
6.1.4.	<i>Komitet Sterujący Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna</i>	55
6.1.5.	<i>Uzupełnienie Programu</i>	55
6.2.	ZARZĄDZANIE FINANSOWE I KONTROLA	56
6.2.1.	<i>Jednostka Monitorująco-Kontrolna EFRR</i>	56
6.2.2.	<i>Instytucja płatnicza</i>	57
6.2.3.	<i>Audyt i procedury kontroli</i>	57
6.2.4.	<i>Przepływy finansowe</i>	62
6.3.	ZBIERANIE I PRZEKAZYWANIE DANYCH	67
6.4.	MONITOROWANIE	69
6.4.1.	<i>Komitet Monitorujący Program Operacyjny Pomoc Techniczna</i>	69
6.4.2.	<i>Skwantyfikowane cele, wskaźniki monitorowania</i>	70
6.5.	OCENA (EWALUACJA)	71
6.5.1.	<i>Ocena (ewaluacja) ex ante</i>	71
6.5.2.	<i>Ocena (ewaluacja) mid-term</i>	71
6.5.3.	<i>Ocena (ewaluacja) ex post</i>	71
6.5.4.	<i>Budowanie zdolności do przeprowadzenia ewaluacji, ewaluacja dodatkowa i ewaluacja ex post</i>	71
6.6.	INFORMACJA I PROMOCJA	72
ANEKS		74
	WSKAŹNIKI DLA PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC TECHNICZNA	74

Wstęp

Strategicznym celem Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006 (NPR) – dokumentu przedstawiającego kierunki i priorytety działań funduszy strukturalnych i państwa członkowskiego w zakresie polityki strukturalnej – jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia i osiągnięcie spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Osiągnięciu tego celu służy realizacja następujących osi rozwojowych:

- wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez modernizację i strukturalne dopasowanie sektora produkcyjnego,
- rozwój zasobów ludzkich i wzrost zatrudnienia,
- tworzenie warunków dla zwiększania poziomu inwestycji, trwałego rozwoju i promowania spójności przestrzennej,
- przekształcenia strukturalne w rolnictwie i rybołówstwie, rozwój obszarów wiejskich,
- wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów.

Narodowy Plan Rozwoju realizowany jest poprzez uzgodnione z Komisją Europejską Podstawy Wsparcia Wspólnoty (PWW), oraz poprzez działania Funduszu Spójności. Do realizacji celów i priorytetów określonych w NPR służą także Inicjatywy Wspólnotowe: INTERREG (współpraca gospodarczo-społeczna terenów przygranicznych) i EQUAL (promocja równości szans) oraz programy krajowe nie współfinansowane ze środków wspólnotowych.

Podstawy Wsparcia Wspólnoty dla Polski w latach 2004-2006 wdrażane są za pomocą pięciu Sektorowych Programów Operacyjnych (SPO):

- SPO Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw,
- SPO Rozwój zasobów ludzkich,
- SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich,
- SPO Rybołówstwo i przetwórstwo ryb,
- SPO Transport;
- jednego Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) – zarządzanego na poziomie krajowym, ale wdrażanego w systemie zdecentralizowanym, w województwach;
- oraz Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

Skala prognozowanych w ramach NPR transferów finansowych ze środków unijnych przeznaczonych na wspomaganie procesu wyrównywania poziomu rozwoju pomiędzy regionami w Polsce i w Unii Europejskiej jest znacząca i sięga w okresie 2004-2006 (zobowiązania) ok. 12,850 mld EURO, z czego blisko 4,220 mld EURO zostanie zaangażowanych w realizację projektów Funduszu Spójności, ok. 8,275 mld EURO w realizację Podstaw Wsparcia Wspólnoty, a pozostała kwota w wysokości ok. 355,5 mln EURO zostanie przeznaczona na realizację dwóch Inicjatyw Wspólnotowych: współpracy przygranicznej (INTERREG) oraz promowania równości szans (EQUAL).

Rozporządzenie nr 1260/99/WE z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiające przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 161 z 26.06.1999.), zwane dalej „rozporządzeniem nr 1260/99/WE”, nakłada na kraje członkowskie obowiązek monitorowania, oceny i kontroli wydatkowania środków funduszy strukturalnych oraz informacji i promocji tej pomocy. Wymogi te mają na celu zapewnienie możliwie najbardziej efektywnego oraz zgodnego z prawem i politykami wspólnotowymi wykorzystania pomocy dostępnej w ramach funduszy strukturalnych. Aby dodatkowo wzmocnić sprawne wdrażanie funduszy strukturalnych na poziomie Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW), przygotowany został Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2004-2006.

Celem Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna jest zapewnienie na poziomie krajowym wsparcia dla zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty jako całości. Program ten ma charakter horyzontalny, dlatego jego priorytety i działania dotyczą kwestii istotnych dla całego systemu wdrażania i koncentrują się na usprawnieniu jego funkcjonowania i zapewnieniu spójności.

Program Operacyjny Pomoc Techniczna ma za zadanie dostarczenie środków i narzędzi dla zaspokojenia potrzeb Instytucji Zarządzającej i Instytucji Płatniczej PWW jako instytucji koordynujących zadania pozostałych jednostek zaangażowanych we wdrażanie funduszy strukturalnych. Program służy także wsparciu Urzędów Kontroli Skarbowej i Jednostek Monitorująco-Kontrolnych (JM-K) Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR) i Finansowego Instrumentu Wspierania Rybołówstwa (FIWR) w wykonywaniu powierzonych im zadań.

Program udostępnia pomoc w postaci finansowania doradztwa, pracy ekspertów, oceny (ewaluacji), zakupu wyposażenia, szkoleń oraz prac badawczych służących wsparciu efektywnego zarządzania funduszami strukturalnymi. Ponadto, w ramach programu przewidziane jest rozpowszechnianie i wymiana informacji oraz promocja Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) i operacji funduszy strukturalnych.

Program Operacyjny Pomoc Techniczna został opracowany zgodnie z wytycznymi zawartymi w art. 18 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 1260/99/WE oraz art. 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206). W Programie określono sytuację w zakresie instrumentów wsparcia technicznego w Polsce, sformułowano cele, zawarto opis strategii zmierzającej do ich osiągnięcia w kontekście efektywnego wykorzystania środków strukturalnych, określono także spodziewane efekty podjęcia interwencji, wskazano kierunki i wielkość planowanego zaangażowania środków funduszy strukturalnych oraz określono sposób koordynacji i wdrażania pomocy technicznej w okresie realizacji Programu.

Program został przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy we współpracy z innymi ministerstwami, pełniącymi funkcje Instytucji Zarządzających poszczególnymi Programami Operacyjnymi. Podział proponowanych celów, priorytetów i działań pomiędzy Program Operacyjny Pomoc Techniczna i pozostałe Programy Operacyjne dokonano w oparciu o zasady komplementarności, subsydiarności i spójności logicznej, z uwzględnieniem założeń systemu wdrażania funduszy strukturalnych.

Instytucją odpowiedzialną za zarządzanie Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna 2004-2006, zwanym dalej „Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna”, jest Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Szczegółowe zadania w tym zakresie zostają powierzone Wydziałowi Pomocy Technicznej – jednostce organizacyjnej wyodrębnionej w strukturze Departamentu Programów Pomocowych i Pomocy Technicznej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego.

1. Diagnoza sytuacji

Akcesja Polski do Unii Europejskiej następuje w połowie okresu programowania, który przypada na lata 2000-2006. Sytuacja ta nie jest korzystna, gdyż wymusza relatywnie szybką absorpcję pomocy strukturalnej skoncentrowaną w latach 2004-2006 i może rodzić obawy o skuteczność i jakość wdrażania tej pomocy. Dodatkowo, sposób wdrażania pomocy strukturalnej jest dla administracji – poza pewnymi wyjątkami – swoistym *novum*. Wyjątek stanowią te jednostki administracji zarówno centralnej, jak i samorządowej, które zetknęły się z pomocą przedakcesyjną, wdrażaną zresztą na nieco innych zasadach.

1.1. System wdrażania pomocy UE w Polsce

System wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej kierowanej do obszarów objętych Celem 1 przygotowano zgodnie z zasadami i procedurami wspólnotowymi. Zostały one określone w rozporządzeniu nr 1260/99/WE oraz w rozporządzeniach odnoszących się do poszczególnych funduszy strukturalnych¹⁾.

System wdrażania funduszy strukturalnych został szczegółowo przedstawiony w Narodowym Planie Rozwoju i Podstawach Wsparcia Wspólnoty (PWW), realizowanych zgodnie z wymogami określonymi w art. 9 lit. d oraz art. 17 ust. 2 rozporządzenia nr 1260/99/WE. W systemie jasno określone są funkcje jednostek zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie Podstaw Wsparcia Wspólnoty, czyli: Instytucji Zarządzającej PWW, Instytucji Płatniczej, Instytucji Zarządzających Programami Operacyjnymi, Instytucji Pośredniczących oraz Beneficjentów końcowych, w tym Instytucji Wdrażających. Wnikliwa analiza całościowego obrazu obowiązków i kompetencji wymienionych instytucji, uświadamia ogrom struktury przepływu decyzji, procedur, danych kontrolnych, opinii o złożonych wnioskach

---

¹⁾ *Są to:*

rozporządzenie nr 1257/99/WE z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR) oraz zmieniające i uchylające niektóre rozporządzenia (Dz. Urz. WE L 160 z 26.06.1999.),

rozporządzenie nr 1783/99/WE z dnia 12 lipca 1999 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. WE L 213 z 13.08.1999.),

rozporządzenie nr 1784/99/WE z dnia 12 lipca 1999 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego (Dz. Urz. WE L 213 z 13.08.1999.),

rozporządzenie nr 1263/99/WE z dnia 21 czerwca 1999 r. w sprawie Instrumentu Finansowego Orientacji Rybołówstwa (Dz. Urz. WE L 161 z 26.06.1999.),

rozporządzenie nr 1264/99/WE z dnia 21 czerwca 1999 r. zmieniające rozporządzenie nr 1164/1994/WE ustanawiające Fundusz Spójności (Dz. Urz. WE L 161 z 26.06.1999.).

Oraz akty wykonawcze:

rozporządzenie nr 1159/2000/WE z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie prowadzenia przez Państwa Członkowskie działań informacyjnych i reklamowych dotyczących pomocy udzielanej z funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 130 z 31.05.2000.),

rozporządzenie nr 438/2001/WE z dnia 2 marca 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia nr 1260/99/WE dotyczącego zarządzania i systemów kontroli pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 063 z 03.03.2001.),

rozporządzenie nr 448/2001/WE z dnia 2 marca 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia nr 1260/99/WE w zakresie procedury dokonywania korekt finansowych pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 064 z 10.03.2001.),

rozporządzenie nr 448/2004/WE z dnia 10 marca 2004 r. zmieniające rozporządzenie nr 1685/2000/WE ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia nr 1260/99/WE w sprawie kwalifikowania wydatków związanych z projektami współfinansowanymi z funduszy strukturalnych i uchylające rozporządzenie nr 1145/2003/WE (Dz. Urz. WE L 072 z 11.03.2004.).

aplikacyjnych oraz ocenie poszczególnych projektów. W system wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności zaangażowanych jest m.in. kilka Ministerstw, 16 Urzędów Marszałkowskich, 16 Urzędów Wojewódzkich, 16 Regionalnych Instytucji Finansujących, 16 Urzędów Kontroli Skarbowej, 16 Wojewódzkich Urzędów Pracy, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Agencja Rozwoju Przemysłu, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, 16 Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, oraz dodatkowo, na szczeblu centralnym Jednostki Monitorująco-Kontrolne poszczególnych funduszy strukturalnych oraz Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w Ministerstwie Finansów. Właściwy sposób powiązań wszystkich tych ciał, sprawna koordynacja, a co najważniejsze efektywna alokacja środków finansowych u beneficjentów końcowych i ostatecznych odbiorców pomocy jest podstawą pracy oraz zadowolających, końcowych ocen.

1.2. Zasoby ludzkie

Jednym z podstawowych warunków efektywnego wykorzystania polityki spójności społeczno-gospodarczej Unii Europejskiej, której najważniejszymi instrumentami realizacyjnymi są fundusze strukturalne i Fundusz Spójności, jest budowa odpowiedniego potencjału administracyjnego dla zarządzania środkami finansowymi w zgodzie z obowiązującymi regulacjami wspólnotowymi.

Zapotrzebowanie na wysoko kwalifikowanych specjalistów jest priorytetem zarówno w kwestii sprawnego funkcjonowania administracji państwowej jak i skutecznej absorpcji unijnych środków, wdrażanie których jest procesem trudnym i skomplikowanym. Jednak ze względu na charakter i znamienny, długotrwały wpływ ekonomiczno-społeczny, państwa członkowskie starają się jak najlepiej wykorzystać przysługujące im instrumentarium.

Tematyka funduszy strukturalnych staje się w Polsce ciekawą sferą zdobywania wiedzy oraz prowadzenia głębszych badań wraz ze zdobywaniem praktycznych doświadczeń. Coraz więcej, szczególnie młodych osób, rozwija swe umiejętności w różnego rodzaju instytucjach naukowych i na specjalistycznych szkoleniach. Jak z tego wynika, proces znalezienia chętnych osób do pracy w szeregach Instytucji Zarządzających i Wdrażających nie powinien napotykać na trudności.

Po zapewnieniu odpowiednich zasobów kadrowych pozostanie jednak potrzeba ciągłego rozwoju ich umiejętności w zarządzaniu funduszami UE, oraz wzmocnienia odpowiedniego zaplecza organizacyjnego i technicznego. Ponadto, koniecznym jest szybkie przeszkolenie kadr w efektywnej obsłudze środków finansowych. Stosowne wsparcie zostanie zapewnione w ramach komponentów pomocy technicznej w każdym z Programów Operacyjnych oraz w Programie Operacyjnym Pomoc Techniczna na poziomie zarządzania PWW i Instytucji Płatniczej. Niezbędne będzie również wsparcie merytoryczne początkującego personelu wiedzą doświadczonych pracowników. Precyzyjnie zdefiniowany zakres obowiązków oraz jasny system procedur powinny wzmocnić obecną organizację działów zajmujących się sprawami europejskimi. Ważnym problemem, dotyczącym zwłaszcza osób posiadających doświadczenie w dziedzinie zarządzania środkami pochodzącymi z UE jest duża fluktuacja kadr (między poszczególnymi resortami administracji centralnej a państwowymi agencjami) jak również znaczącym procesem odchodzenia doświadczonych pracowników do różnego rodzaju korporacji doradczych, czy prywatnych przedsiębiorstw świadczących usługi z zakresu konsultingu. Sytuacja ta staje się przyczyną ciągłych i rosnących wydatków budżetu publicznego na – w dłuższym okresie czasu – mało produktywnie szkolenia, warsztaty i seminaria. Istotnym elementem mającym wpływ na taki stan rzeczy jest niski poziom

wynagrodzeń w urzędach administracji państwowej. Relatywnie wysoka różnica płac w porównaniu z agencjami rządowymi i sektorem prywatnym będzie drogą odpływu wykwalifikowanego personelu tak w obecnej chwili jak i w czasie realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty. Sytuacja ta jest bardzo trudna, ponieważ budżet państwa posiada własne reguły wydatkowania i pomocy subwencjonowanej.

W Tabeli 1 zostały zaprezentowane aktualne dane dotyczące docelowej liczby osób zatrudnionych w administracji publicznej do pełnienia zadań związanych z wdrażaniem i zarządzaniem funduszami strukturalnymi, zgodnie z którymi dla prawidłowego przygotowania i wdrożenia funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce niezbędne jest zwiększenie potencjału kadrowego do około 1350 osób w administracji publicznej (352 osoby w administracji samorządowej) i około 1700 osób w Instytucjach Wdrażających.

1.3. System Informatyczny Monitoringu i Kontroli Finansowej (SIMIK)

Przykładem wielu problemów związanych z wdrażaniem Podstaw Wsparcia Wspólnoty jest System Informatyczny Monitoringu i Kontroli Finansowej (SIMIK), który ze względu na ogrom zadań jest w początkowej fazie wdrażania. Jednym z priorytetów Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna jest całościowa obsługa systemu związana z zakupem sprzętu, szkoleniami osób go obsługujących oraz ciągłym rozwojem sieci SIMIK-NET. Należy zauważyć, że system ten będzie operował zarówno na szczeblu centralnym jak i regionalnym, a więc oprócz wszystkich ministerstw obsługujących fundusze strukturalne i Fundusz Spójności, także 16 Urzędów Wojewódzkich, 16 Urzędów Marszałkowskich, Regionalne Instytucje Finansujące, Wojewódzkie Urzędy Pracy oraz Urzędy Kontroli Skarbowej zostaną włączone do wspólnej sieci. Za pośrednictwem tego systemu możliwa będzie wiarygodna i rzetelna ocena wszystkich projektów oraz wydatkowanych w ich ramach środków finansowych. System obejmuje swoim zasięgiem cały kraj i gromadzić będzie dane tak szczegółowe, jak np. poszczególne faktury w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

System SIMIK jest jednym z krytycznych elementów systemu wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce i jego realizacji poświęcona została szczególna uwaga. Sprawne funkcjonowanie systemu jest warunkiem koniecznym realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty. Przygotowania do budowy systemu, finansowane ze środków PHARE, są już w bardzo zaawansowanej fazie. Opracowano strukturę logiczną i funkcjonalną systemu oraz strukturę sieci SIMIK-NET. Przyjęto również projekt generalny systemu, oraz rozpoczęła się procedura testowania poszczególnych jego modułów.

Budowa, modyfikacje i rozbudowa systemu kontynuowana będzie w ramach Programu Operacyjnego Pomocy Technicznej tak, aby zapewnić najwyższą możliwą funkcjonalność i niezawodność systemu. Dodatkowo, realizowane będą informacyjne działania wspierające, konieczne dla stworzenia właściwego klimatu dla korzystania z systemu oraz zapewnieniu jego rozwoju.

1.4. Stan wyposażenia technicznego

Pomimo zakupów sprzętu komputerowego realizowanych w ramach środków PHARE, obecne wyposażenie administracji publicznej w sprzęt komputerowy nie jest wystarczające do sprawnego realizacji PWW. Ok. 65-70% pracowników używa przestarzałych urządzeń, część kadry w ogóle nie ma dostępu do komputera, dostęp do Internetu jest również utrudniony. Niektóre urzędy posiadają ciągle jedynie wolne, niestabilne łącza komutowane. Zdarza się, że na całą komórkę organizacyjną przypada jedno konto e-mail. Na komputerach instalowane są

różne systemy operacyjne co nierzadko uniemożliwia pracę w sieci lokalnej i utrudnia wymianę danych pomiędzy pracownikami. Połączenie współpracujących ze sobą urzędów siecią rozległą pozostaje odległą przyszłością.

Ograniczony dostęp do nowoczesnych technologii oraz brak umiejętności posługiwania się nimi przez pracowników administracji publicznej z pewnością nie ułatwi sprawnej realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty, a w tym zwłaszcza obsługi i użytkowania systemu SIMIK, tym bardziej, że stopniem skomplikowania, szczegółowości i złożoności, SIMIK znacznie przewyższa dotychczas stworzone systemy bazodanowe (Penelopa, ISEKP). Pociągnie to za sobą konieczność przeprowadzenia intensywnych i kosztownych szkoleń z zakresu obsługi SIMIK-a. Oznacza to, iż Program Operacyjny Pomoc Techniczna, poprzez swoje kategorie interwencji, będzie miał za zadanie dostarczyć i zainstalować odpowiednie oprogramowanie do właściwej pracy systemu i osób go obsługujących.

1.5. Informacja i promocja funduszy strukturalnych

W działaniach struktur administracji państwowej kwestia odpowiedniej informacji i promocji często jest marginalizowana w toku realizacji zadań i priorytetów pracy urzędniczej. Element ten jest pomijany, bądź też bagatelizowany. W toku wdrażania funduszy strukturalnych zaistnieje potrzeba dyskusji i wymiany poglądów na temat postępów i efektywności systemu absorpcji. Odpowiedni przekaz informacji również zwraca uwagę na stopień przygotowania struktur administracji państwowej oraz przejrzystości procedur wdrażania i kontroli pomocy strukturalnej. Obecne materiały informacyjne nt. funduszy strukturalnych są w bardzo małym stopniu przydatne do praktycznego użytku, często niejasne dla potencjalnych beneficjentów, odbiorców pomocy oraz opinii publicznej. Co więcej, brak jest publikacji i podręczników opisujących proces wdrażania funduszy strukturalnych np. przedkładania i rozpatrywania wniosków aplikacyjnych oraz problematyka przepływów środków finansowych. Trzeba również zauważyć, że powyższa dziedzina jest pewnym *novum* w pracy administracji publicznej, a dodatkowo procesy przygotowań oraz negocjacje nt. zasad alokacji finansowej i generalnego kształtu są cały czas w toku. To powoduje zmienność uwarunkowań i brak rzetelnych informacji, co skutkuje brakiem ostatecznych form i kształtów unijnej pomocy strukturalnej. Działania oraz plan finansowy powinny wychodzić naprzeciw wymogom rozpowszechniania informacji i promocji funduszy strukturalnych. W obliczu nowych technologii informatycznych, serwis internetowy dedykowany poszczególnym kategoriom interwencji funduszy strukturalnych będzie bardzo korzystnym elementem działań informacyjnych. Elementy promocji za pośrednictwem zatwierdzonych projektów będą współfinansowane z właściwych środków budżetowych.

Grupą docelową, do której adresowany będzie przekaz informacyjny na temat zakresu i sposobu realizacji zapisów programu będą instytucje zaangażowane we wdrażanie Programów Operacyjnych. Przekaz informacji i promocja funduszy strukturalnych będą otwarte również na partnerów społeczno-gospodarczych zaangażowanych we wdrażanie Podstaw Wsparcia Wspólnoty, dając im jak najwięcej możliwości zapoznania się z przykładami współfinansowania projektów, oraz na wszystkich potencjalnych odbiorców pomocy strukturalnej.

1.6. Przygotowanie organizacyjne administracji dla sprawnego zarządzania funduszami strukturalnymi i Funduszem Spójności

Jednym z podstawowych warunków uczestnictwa w polityce spójności społeczno-ekonomicznej Unii Europejskiej, której najważniejszymi instrumentami realizacyjnymi są

fundusze strukturalne i Fundusz Spójności, jest budowa odpowiedniego potencjału administracyjnego dla zarządzania środkami finansowymi w zgodzie z obowiązującymi regulacjami wspólnotowymi. W dniu 10.04.2002. Komitet Integracji Europejskiej przyjął *Raport w sprawie dostosowań instytucjonalnych w Polsce do wymogów członkostwa w Unii Europejskiej*. Na jego podstawie ma zostać zrealizowany plan działań celem wzmocnienia zdolności administracji publicznej do wdrożenia funduszy strukturalnych. Aktualna sytuacja wymaga podjęcia szeregu działań w zakresie zasad organizacji i sposobu pracy administracji w Polsce, w tym m.in. przyjęcia odpowiednich uregulowań odnoszących się do przepływu informacji, systemu promowania pracowników, podnoszenia kwalifikacji i wyrównania dysproporcji wynagrodzeń pomiędzy poszczególnymi urzędami.

Zasadniczą kwestią jest zapewnienie właściwej koordynacji interministerialnej w zakresie obecnie tworzonych, a następnie realizowanych programów współfinansowanych ze środków europejskich. Zarządzanie funduszami strukturalnymi wykazuje potrzebę wypracowania racjonalnych procedur, stworzenia funkcjonalnej bazy danych nt. potencjalnych projektów, jak również przygotowania właściwego harmonogramu szkoleń przeznaczonych dla beneficjentów i odbiorców pomocy strukturalnej. Pewne niedobory kompetencyjno-techniczne stają się przeszkodą w ostatecznym produkcie efektywnej struktury administracyjnej państwa.

W przygotowaniu do wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce bierze udział wiele komórek organizacyjnych zaangażowanych w ten proces ministerstw, urzędów centralnych, Urzędów Wojewódzkich i Marszałkowskich. Na obecnym etapie przygotowań zostały już ostatecznie powołane docelowe komórki zarządzające i wdrażające programy operacyjne. Wiele pracy wymaga jeszcze odpowiednia unifikacja ich struktur organizacyjnych, tak aby wszystkie zadania mogły być realizowane w jednolity i skoordynowany sposób. Jako że współdziałanie struktur państwowych jest jednym z czynników powodzenia absorpcji funduszy strukturalnych, dlatego też ważną rolę odgrywa Program Operacyjny Pomoc Techniczna. Jego celem horyzontalnym jest wsparcie zdolności zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli całej pomocy strukturalnej.

Prawo Unii Europejskiej tworzy jedynie ramy wdrażania instrumentów strukturalnych w krajach członkowskich. Szczegółowe rozwiązania takie jak: kwestia wniosków aplikacyjnych, system monitorowania czy raportowania różnią się w poszczególnych krajach, co wynika w dużej mierze z odmienności funkcjonowania administracji, kultury, sposobu pracy, prawa. Niektóre elementy systemu, są nowością np. zasada kontroli pogłębionej (wykonywana przez aparat skarbowy), czy końcowa ewaluacja programów. Niezbędne jest zatem wypracowanie procedur i szczegółowy opis funkcji systemu zarządzania funduszami strukturalnymi. Doświadczenie w tej mierze czerpiemy z doradztwa krajów członkowskich. Wsparcie eksperckie, przygotowanie dobrych projektów, zamówienia różnego rodzaju ekspertyz, studiów i analiz są nieodłączną częścią obecnej drogi do stworzenia podstawowej bazy na przyjęcie funduszy strukturalnych.

1.7. *Szkolenia i działania edukacyjne służące wzmocnieniu potencjału administracji*

Działania finansowane w ramach programów przedakcesyjnych

W ostatnich latach rząd RP podjął działania umożliwiające przygotowanie kadr administracji publicznej do wypełniania zadań po uzyskaniu przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej. Celowi temu służyły programy szkoleniowe w ramach "europejskiej ścieżki edukacyjnej" obejmującej studia podyplomowe w warszawskich uczelniach a także w innych

ośrodkach akademickich, staże zagraniczne głównie w Komisji Europejskiej i administracji rządowej niektórych państw członkowskich, oraz specjalistyczne szkolenia, seminaria, warsztaty, wykłady i konferencje, organizowane we współpracy z instytucjami Unii Europejskiej, głównie w ramach programu PHARE. Pomocy udzieliło Polsce większość państw członkowskich Unii Europejskiej, m.in. Austria, Dania, Francja, Holandia, Niemcy, Luksemburg, Szwecja, Wielka Brytania i Włochy.

Przygotowaniami szkoleniowymi do członkostwa Polski w Unii zostały objęte: administracja centralna, administracja wojewódzka rządowa i samorządowa oraz samorządowa administracja powiatowa i gminna. Tematyka programów szkoleniowych adresowanych do administracji centralnej dotyczyła przede wszystkim transpozycji przepisów prawnych Unii do narodowego porządku prawnego i wdrażaniu dorobku wspólnotowego. Szkolenia dla administracji terenowej obejmowały i obejmują wdrażanie dorobku wspólnotowego, przede wszystkim w obszarze polityki regionalnej i polityki spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz polityki społecznej Unii, w tym absorpcję funduszy unijnych. Istotnego wsparcia w tym zakresie udziela Polsce Komisja Europejska w ramach programów PHARE, w których od 1997 r. wydzielane są znaczne środki na wsparcie współpracy dwustronnej ministerstw i urzędów centralnych z ich odpowiednikami w państwach członkowskich Unii, w ramach programów rozwoju instytucjonalnego. Tematyka tych szkoleń obejmuje wszystkie dziedziny polityki Unii, w tym politykę regionalną, Wspólną Politykę Rolną, politykę społeczną, problematykę Jednolitego Rynku oraz inne specjalistyczne aspekty funkcjonowania UE i wdrażania dorobku wspólnotowego.

Młodzi pracownicy administracji centralnej mogą w praktyce poznawać funkcjonowanie Unii Europejskiej, w ramach trzymiesięcznych staży w Komisji Europejskiej i w innych instytucjach Unii. Z tej możliwości skorzystało do 2002 r. ponad 300 osób.

Przedstawiciele polskich ministerstw i urzędów centralnych, organów administracji wojewódzkiej, sądownictwa, służb porządkowych i innych służb publicznych oraz środowisk gospodarczych uczestniczą w specjalistycznych programach szkoleniowych i doradczych Biura Wymiany Informacji o Pomocy Technicznej (TAIEX) przy Dyrekcji Generalnej ds. Rozszerzenia Komisji Europejskiej (ok. 5800 osób od 1995 r.). Tematyka seminariów, warsztatów, wizyt studyjnych, staży i innych szkoleń organizowanych przez TAIEX nawiązywała do działań dostosowawczych związanych z realizacją Narodowego Programu Przygotowania Polski do Członkostwa w UE (w tym dostosowań prawnych), obejmując wszystkie sektory oraz dziedziny tych działań, a także do unijnych programów wsparcia w okresie przedakcesyjnym.

Ważnym elementem działań dostosowawczych do absorpcji funduszy strukturalnych w tym EFRR i EFS była również Rozszerzona Decentralizacja Systemu Wdrażania (EDIS) programów Phare. W listopadzie 2002 roku rozpoczął się pierwszy etap decentralizacji, w ramach którego prowadzone są audyty w poszczególnych resortach i instytucjach wdrażających.

Wprowadzanie EDIS, który wiąże się z przygotowaniem do udziału Polski w przyszłej pomocy strukturalnej UE oznacza przejęcie przez stronę polską zadań kontrolnych *ex ante* związanych z realizacją projektów współfinansowanych przez UE. W szczególności dotyczy to wypełniania funkcji zarządzania finansowego i kontroli. Rozszerzona decentralizacja ma przyczynić się do sprawniejszej realizacji programów Phare, głównie poprzez zdjęcie obowiązku kontroli *ex-ante* ze służb Komisji Europejskiej oraz przygotowania do wdrażania działań z zakresu obejmowanego finansowaniem Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Wypełnienie przez instytucje wdrażające wymogów EDIS będzie w znacznym stopniu przygotowywało je do pełnienia nowych funkcji w ramach funduszy strukturalnych, choć nie będzie oznaczało możliwości pełnego przygotowania tych instytucji do zadań związanych z wdrażaniem zdecentralizowanych funduszy strukturalnych. Stąd też pojawia się konieczność udzielenia wsparcia dla instytucji, które uczestniczyć będą w systemie wdrażania funduszy strukturalnych zwłaszcza w pierwszym okresie po akcesji.

Ważnym obszarem inicjowanych i koordynowanych przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej przedsięwzięć edukacyjnych były szkolenia przeznaczone dla administracji terenowej, wojewódzkiej, rządowej i samorządowej, przede wszystkim w zakresie problematyki wdrażania dorobku wspólnotowego, z uwzględnieniem kompetencji tych poziomów administracji publicznej, a także w zakresie polityk Unii Europejskiej, których skutki dotyczą regionalnych struktur terytorialnych państw członkowskich Unii. Głównym celem tych szkoleń jest przygotowanie administracji publicznej do członkostwa Polski w UE, w tym wzmocnienie zdolności administracji publicznej wszystkich szczebli do wdrażania dorobku wspólnotowego. Przykładami programów przedakcesyjnych, w ramach których wykorzystano pomoc techniczną dla wzmocnienia zdolności administracji publicznej są:

- Pomoc Biura Wymiany Informacji o Pomocy Technicznej TAIEX,
- Staże w Komisji Europejskiej i w Sekretariacie Generalnym Rady Unii Europejskiej,
- PHARE PL 98/IB/OT/01 Specjalny Program Przygotowawczy do Funduszy Strukturalnych (SPP),
- PHARE 99, program “Rozwój zasobów ludzkich - Wzmocnienie administracji terenowej i samorządowej w perspektywie członkostwa w Unii Europejskiej”,
- PHARE 2000, projekt “Wzmocnienie zdolności powiatów i gmin w zakresie wdrażania dorobku wspólnotowego”,
- PHARE TEMPUS II bis, programu “Pracownicy administracji regionalnej w procesie przygotowania do członkostwa w UE”,
- PHARE 2002 - Projekt “Kompleksowa strategia przygotowania polskiej administracji centralnej do członkostwa w Unii Europejskiej,
- PHARE PL 2002/000-580.02.03 „Wsparcie dla systemu zamówień publicznych”,
- PHARE PL 2000/IB/OT-02 „Wzmocnienie administracji polityki regionalnej”,
- PHARE PL 2000/IB/OT03 „Przyspieszenie wdrażania *acquis* na szczeblu regionalnym”,
- PHARE PL 2001/IB/OT/03 „Rozwój instytucjonalny dla Europejskiego Funduszu Społecznego”,
- PHARE PL 2001/IB/OT/04 „Wzmocnienie koordynacji i zarządzania zasobami Funduszy Strukturalnych”,
- PHARE 2002/000-580.01.02 „Rozwój systemu zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym”,
- PHARE 2002/000-580.01.03 „Przygotowanie do Funduszu Spójności”,
- PHARE 2002/000-580.01.07 „Przygotowanie do Podstaw Wsparcia Wspólnoty oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego”,
- PHARE PL 010101 „Harmonizacja polskiego systemu informacji statystycznej z wymogami UE”.

Działania szkoleniowe finansowane z funduszy przedakcesyjnych, jak również programy wsparcia instytucjonalnego UE nie skończyły się w momencie akcesji, a dalej będą finansowane w ramach pomocy technicznej.

Pracownicy Instytucji Wdrażających zostaną przeszkoleni przez odpowiednie Instytucje Zarządzające Programami Operacyjnymi, natomiast Ministerstwo Rozwoju Regionalnego będzie sprawowało ogólny nadzór merytoryczny nad zawartością materiałów szkoleniowych i przebiegiem procesu szkoleniowego.

Działania finansowane ze środków krajowych

Szkolenia w zakresie problematyki integracji europejskiej, w tym dotyczące m. in. różnych aspektów implementacji dorobku wspólnotowego, organizowane były przez wiele instytucji krajowych, rządowych, publicznych i pozarządowych. Istotną rolę odgrywają szkolenia realizowane w ramach umów bliźniaczych przez ministerstwa i urzędy centralne, poświęcone poszczególnym obszarom dostosowawczym w zakresie dorobku wspólnotowego, a także bezpośrednia współpraca poszczególnych resortów z Biurem TAIEX.

Bardzo ważną funkcję edukacyjną pełnią wyższe uczelnie, ośrodki badań i studiów europejskich oraz inne instytucje naukowe organizujące studia podyplomowe w zakresie wiedzy o Unii Europejskiej, a także seminaria i konferencje poświęcone specjalistycznym aspektom procesów integracyjnych. Studia podyplomowe prowadzone są w większości ośrodków akademickich w Polsce, często we współpracy z publiczną administracją regionalną, agencjami rozwoju regionalnego i innymi organizacjami pozarządowymi. Przykładami projektów służących przygotowaniu do wdrażania funduszy strukturalnych administracji publicznej i potencjalnych beneficjentów pomocy są:

- Krajowy System Przygotowań do funduszy strukturalnych,
- Szkolenie trenerów europejskich w zakresie zarządzania funduszami strukturalnymi,
- Internetowe Studium Wiedzy o Unii Europejskiej,
- Szeroki program szkoleń przygotowujących administrację centralną, regionalną i lokalną, sądy, potencjalnych beneficjentów funduszy strukturalnych do ich roli po akcesji Polski w UE.

Działania szkoleniowe finansowane z funduszy krajowych są kontynuowane także po akcesji Polski do UE. Jednym z takich działań, którego realizacja rozpoczęła się jeszcze w okresie przedakcesyjnym i jest kontynuowana, stanowi cykl szkoleń nt. Europejskiego Funduszu Społecznego powierzony Krajowemu Ośrodkowi Szkoleniowemu Europejskiego Funduszu Społecznego (KOSzEFS). Funkcje KOSzEFS pełni Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

W okresie przedakcesyjnym KOSzEFS realizował zadania powierzone, ukierunkowane na przygotowanie do EFS, takie jak:

- szkolenia ogólne i specjalistyczne dla przedstawicieli instytucji centralnych i administracji wojewódzkiej (rządowej i samorządowej) i innych instytucji zarządzających, wdrażających i pośredniczących,
- szkolenia ogólne promujące partnerstwo w realizacji programów EFS – dla partnerów społecznych i gospodarczych,
- szkolenie dla potencjalnych usługodawców (instytucji aplikujących o projekty EFS).

Po akcesji zadania KOSzEFS uległy rozszerzeniu i obejmują:

- pomoc ekspercką dla instytucji centralnych (głównie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego) w zakresie monitoringu, ewaluacji i promocji operacji EFS,
- bieżącą pomoc doradczą i szkoleniową dla instytucji centralnych i regionalnych zaangażowanych w zarządzanie operacjami EFS,
- prowadzenie sieci regionalnych punktów informacyjnych EFS, której zadaniem będzie promocja wiedzy o EFS oraz dostarczanie bieżącej pomocy doradczej dla realizatorów projektów.

Zgodnie z przyjętą koncepcją planu przygotowań do EFS, działania KOSzEFS kierowane będą do następujących beneficjentów:

- instytucje zarządzające operacjami EFS,
- partnerzy społeczni i gospodarczy,
- instytucje mogące aplikować o środki EFS.

1.8. Analiza SWOT²⁾

Mocne strony

- Stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników administracji publicznej w materii funduszy strukturalnych,
- Dostępność wielu środków przekazu w celu promocji, informacji i upowszechnienia wiedzy o funduszach strukturalnych,
- Łatwy dostęp do instytucji edukacyjnych, tj.: uczelni, ośrodków badań i studiów europejskich oraz innych podmiotów prowadzących kursy i studia podyplomowe z zakresu polityki regionalnej i funduszy strukturalnych,
- Możliwość częściowej adaptacji doświadczeń z wdrażania funduszy przedakcesyjnych,
- Wykorzystanie istniejącego potencjału ludzkiego i organizacyjnego na poziomie samorządów terytorialnych w celu informowania i upowszechniania wiedzy nt. możliwości pozyskania środków z funduszy strukturalnych oraz ich odpowiedniego wykorzystania,
- Duża liczba pracowników polskiej administracji publicznej uczestniczyła w szkoleniach przygotowujących do wdrażania funduszy strukturalnych,
- Systematyczna realizacja planu kadrowego w sferze realizacji PWW zgodnie z zaleceniami przyjętymi przez Radę Ministrów.

Słabe strony

- Skala i poziom skomplikowania systemu wdrażania funduszy strukturalnych,
- Dotychczas publikowane materiały informacyjne nt. wdrażania funduszy strukturalnych są mało przejrzyste i często niejasne dla potencjalnych beneficjentów, odbiorców pomocy jak i opinii publicznej,

---

²⁾ Analiza silnych (strengths) i słabych (weaknesses) stron danego przedsięwzięcia, możliwości (opportunities) i zagrożeń (threats), jakie ono stwarza.

- Niski poziom wynagrodzeń pracowników zaangażowanych w proces wdrażania środków pomocowych UE powoduje fluktuację kadr zajmujących się wdrażaniem i zarządzaniem,
- Słaba dostępność informacji na temat szczegółowych procedur wdrażania funduszy strukturalnych,
- Relatywnie mała ilość podmiotów i instytucji prowadzących stricte specjalistyczne warsztaty i seminaria z zakresu wdrażania funduszy strukturalnych,
- Obecny stan wyposażenia w sprzęt komputerowy Instytucji Zarządzających PWW i poszczególnymi programami operacyjnymi oraz Instytucji Płatniczej jest niewystarczający dla sprawnego wdrażania i realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW),
- Tematyka dotychczasowych szkoleń pracowników administracji dotyczyła jedynie ogólnych spraw związanych z funduszami strukturalnymi,
- Problemy z informatyzacją systemu monitorowania i kontroli (SIMIK),
- Doświadczenia zdobyte podczas wdrażania programów przedakcesyjnych nie mogą być bezpośrednio wykorzystane w procesie wdrażania funduszy strukturalnych.

Szanse

- Możliwość wykorzystania doświadczeń ekspertów zagranicznych oraz praktyków wdrażania funduszy strukturalnych z państw członkowskich UE,
- Wykorzystanie doświadczeń zdobytych podczas wdrażania pomocy przedakcesyjnej, promowanie najlepszych projektów i praktyk (*best projects, best practices*),
- Uruchomienie systemu szkoleniowego typu „coaching” dla osób zaangażowanych w proces realizacji PWW, który to system nie tylko dostarczy wiedzę, lecz również zapewni tzw. opiekę ogólno-szkoleniową, np. publikacje informacyjne on-line, możliwość kontaktów bezpośrednich, internetowe serwisy informacyjne czy stworzenie odpowiedniego klimatu dla korzystania z systemu,
- Postępujący rozwój społeczeństwa informacyjnego, a przez to efektywniejszy odbiór informacji nt. funduszy strukturalnych za pośrednictwem internetu i innych środków multimedialnych,
- Włączenie w proces realizacji PWW partnerów społeczno-gospodarczych celem dyskusji, oraz wymiany doświadczeń, poglądów i opinii na temat skutecznego wykorzystania unijnych środków.

Zagrożenia

- Nieumiejętność praktycznego wykorzystania przez pracowników administracji centralnej i samorządowej wiedzy zdobytej podczas szkoleń przygotowujących do realizacji PWW,
- Zbyt mała liczba i niewystarczające przygotowanie merytoryczne szkoleniowców – szczególnie w sferze praktyki wdrożeniowej,
- Duża fluktuacja kadr spowodowana niskim poziomem wynagrodzeń będzie trwała również po akcesji – przeszkoleni i doświadczeni pracownicy będą przechodzić do sektora prywatnego,

- Wdrażanie funduszy strukturalnych jest nowością dla personelu administracji państwowej (początkowa nieznanomość problematyki),
- Prawdopodobne opóźnienia przy uruchomieniu systemu SIMIK oraz jego niska funkcjonalność w początkowym etapie działania,
- Czasochłonny i problematyczny rozwój systemu SIMIK na poziomie regionalnym (Instytucje Wdrażające),
- Niesystematyczność w pogłębianiu wiedzy przez uczestniczących w szkoleniach (przypadkowość kandydatów i brak ciągłości szkolenia),
- Słaba znajomość regulacji procedur zarządzania, monitorowania oceny i kontroli może w początkowym okresie programowania nie przekładać się w praktyce na efektywną i skuteczną koordynację PWW,
- Bieżący okres programowania może okazać się zbyt krótki dla całkowitej realizacji programu i całkowitego osiągnięcia założonych celów.

1.9. Podsumowanie

Powyższa diagnoza pokrótce prezentuje sytuację i potencjalne możliwości wdrażania programów współfinansowanych przez Unię Europejską. System wdrażania jest skomplikowaną strukturą administracyjną, wynikającą z przyjętych procedur i standardów wymaganych przez prawodawstwo Unii Europejskiej. Bieżący monitoring, kontrola i raportowanie mają za zadanie zapewnić możliwie najbardziej efektywne oraz zgodne z prawem i politykami unijnymi wykorzystanie wsparcia ze środków funduszy strukturalnych. Skuteczne wdrożenie systemu wymaga niekiedy nowatorskich narzędzi i rozwiązań, które powinny być wypracowane lub przyswojone przez polską administrację.

Jedną z dróg mających wskazać skuteczne rozwiązania dla najbliższego okresu programowania funduszy strukturalnych jest Program Operacyjny Pomoc Techniczna. Analizując poszczególne etapy systemu wdrażania i efektywnego zarządzania środkami pomocowymi stajemy przed obliczem zbudowania szerokiego spektrum powiązań instytucji państwowych wielu szczebli.

Diagnoza stanu polskiej administracji, oraz analiza SWOT przeprowadzona pod kątem zdolności administracji do skutecznej i efektywnej absorpcji pomocy strukturalnej przedstawiają istniejące personalno-kompetencyjne zaplecze i jego potrzeby. Diagnoza ujawnia dość nieregularną i niesystematyczną wiedzę członków przyszłych instytucji zarządzających i wdrażających programy operacyjne, oraz braki kadrowe w poszczególnych instytucjach zaangażowanych w realizację Podstaw Wsparcia Wspólnoty.

Stan ten wskazuje na potrzebę natychmiastowego podjęcia dwutorowych działań: po pierwsze – silnego nacisku na głęboki ustawiczny rozwój obecnych zasobów ludzkich na wszystkich poziomach wdrażania funduszy strukturalnych; i po drugie – uruchomienia pewnych bodźców zorientowanych na zatrzymanie wykształconego i doświadczonego personelu w macierzystych jednostkach.

Od kilkunastu lat Polska korzysta ze wsparcia w procesie budowy konkurencyjnej i zdolnej do adaptacji gospodarki, technik zarządzania zasobami ludzkimi, sposobów interwencji sektorowych, itp. Nowe pola działań jakim są fundusze strukturalne powinny również nieść ze sobą właściwe, profesjonalne wsparcie. Jednakże, aby dobrze wykorzystać dostępne środki, konieczne jest wypracowanie efektywnego systemu wdrażania i zarządzania nimi.

Bardzo użytecznym w sprawnym i szybkim monitorowaniu i kontroli przepływu środków finansowych, a zarazem z punktu widzenia technicznego administrowania udzieloną pomocą, jest system informatyczny SIMIK. Wsparcie tego systemu, obok powszechnej komputeryzacji instytucji zaangażowanych w system wdrażania funduszy strukturalnych jest niezbędne dla sprawnej realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty.

Nie wolno pominąć również wymogów dotyczących kwestii informowania i promowania pomocy strukturalnej. Potencjalni beneficjenci i odbiorcy pomocy wraz z instytucjami kształtującymi opinię publiczną są bardzo ważnym elementem systemu absorpcji funduszy strukturalnych i będą objęci wsparciem Programu Pomocy technicznej. Zapewnić należy szeroki dostęp do wszelkich informacji, publikacji i podręczników opisujących zakres interwencji i proces wdrażania funduszy strukturalnych. Niezbędna jest również właściwa ich promocja.

Powyższa diagnoza próbuje przedstawić punkt wyjścia do wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, jak również wskazuje najbardziej pożądane kierunki przemian i dostosowań systemu instytucjonalnego celem najlepszej możliwej absorpcji środków pomocowych dostępnych w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.

Tabela 1. Docelowy stan zasobów ludzkich w jednostkach uczestniczących w zarządzaniu, zarządzaniu finansowym i kontroli oraz we wdrażaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce.

Zadanie	Instytucja	Liczba zatrudnionych RAZEM (D+E)	Łącznie (funkcje zarządzające i płatnicze*)	Liczba osób w instytucjach wdrażających
A	B	C	D	E
Podstawy Wsparcia Wspólnoty/PWW - koordynacja	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	36	36	-
SPO Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw Instytucja zarządzająca: Instytucje pośredniczące:	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Ministerstwo Środowiska (MŚ) Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	178	31 12 8	127
SPO Rozwój zasobów ludzkich Instytucja zarządzająca: Instytucje pośredniczące:	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Ministerstwo Edukacji Narodowej	674	34 7 9	624**
SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich Instytucja zarządzająca	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW)	847	47	800
SPO Rybołówstwo i przetwórstwo ryb Instytucja zarządzająca	MRiRW	42	12	30
SPO Transport Instytucja zarządzająca	Ministerstwo Transportu	148	27	121***
Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR)				
poziom krajowy	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	36	36	-
poziom wojewódzki	województwa	911	375	536****
	samorząd wojewódzki	430	430	

Program Operacyjny - Pomoc Techniczna	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	8	8	
Fundusz Spójności Instytucja zarządzająca:	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	26	26	-
Sektorowe instytucje zarządzające:	Ministerstwo Transportu	144	23	121***
	Ministerstwo Środowiska	213	33	180
Inicjatywy Wspólnotowe - koordynacja	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	2	2	-
INTERREG – współpraca przygraniczna	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	12	12	-
	Wydziały MRR (Białystok, Wrocław, Katowice)	21	21	-
EQUAL – promowanie równości szans	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	7	7	-
Jednostki Monitorująco-Kontrolne				
EFRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	7	7	
EFS	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	7	7	
EFOiGR	MRiRW	3	3	
FIWR	MRiRW	4	4	
Instytucja płatnicza	Ministerstwo Finansów (MF)	80	80	
Inne:				
Instytucja poświadczająca zamknięcie pomocy (Biuro ds. Certyfikacji i Poświadczeń Środków Pochodzących z UE)	MF	21	21	
Instytucja nadzorująca kontrolę 5% i 15% (Biuro Międzynarodowych Relacji Skarbowych)	MF	8	8	
Inne	Urząd Komitetu Integracji Europejskiej*****	44	44	
Łącznie		3370	1370	2003

* bez departamentów odpowiedzialnych za kasową obsługę środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności ulokowanych w strukturach Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Transportu, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

** w tym ok. 530 osób z instytucji wdrażających ulokowanych w strukturze Wojewódzkich Urzędów Pracy (16)

*** łącznie dla SPO Transport i Funduszu Spójności w sektorze transportu

**** Wojewódzkie Urzędy Pracy (16)

***** po wygaśnięciu programów przedakcesyjnych Phare kadry te potencjalnie zasilą jednostki zaangażowane w realizację funduszy strukturalnych i Fundusz Spójności

2. Ocena Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

Ocena (ewaluacja) Programu przed realizacją (ewaluacja *ex ante*)

Projekt Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna był w jego pierwotnej wersji przedmiotem oceny *ex ante*, która miała za zadanie stwierdzić zasadność przyjętych w programie celów, priorytetów i działań w zakresie pomocy technicznej.

Rezultatem oceny *ex ante* jest także pokazanie spodziewanych efektów zaproponowanych priorytetów i działań oraz ocena spójności wewnętrznej Programu, jak również ocena jego zgodności z założeniami innych programów operacyjnych i politykami Wspólnoty.

Ocena *ex ante* Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna przeprowadzona została przez niezależnego ewaluatora zewnętrznego Odile Caillat w ramach umowy bliźniaczej PL 2001/IB/OT-04 pomiędzy Polską (Ministerstwo Gospodarki i Pracy) a Francją (DATAR – Delegatura ds. zagospodarowania przestrzennego i rozwoju regionalnego) finansowanej z programu PHARE.

Rezultatem przeprowadzonej oceny *ex ante* jest Raport z oceny *ex ante* przedstawiony 21 listopada 2002 r., a odnoszący się do wersji Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna z 28 października 2002 r.

Poniższa tabela prezentuje w syntetycznej formie podstawowe uwagi zgłoszone przez eksperta przeprowadzającego ewaluację *ex ante*, jak również sposób, w jaki uwagi te zostały uwzględnione na poziomie krajowym.

Uwagi zawarte w ewaluacji <i>ex ante</i>	Zakres, w jakim uwzględniono zalecenia
Należy przygotować diagnozę sytuacji wraz z wypunktowaniem słabych i mocnych stron, a także sporządzić analizę potrzeb w zakresie pomocy technicznej. Brak diagnozy sytuacji nie pozwala na ocenę spójności wewnętrznej programu i dostosowania celów do potrzeb.	Program został uzupełniony o diagnozę sytuacji i analizę potrzeb.
Konieczna jest reorganizacja priorytetów i działań tak, aby położyć większy nacisk na system informatyczny SIMIK, gdyż będzie miał istotne znaczenie dla sprawności systemu absorpcji funduszy strukturalnych w Polsce.	Wyodrębniono drugi priorytet poświęcony systemowi informatycznemu SIMIK.
Należy skwantyfikować cele programu.	Cele programu zostały skwantyfikowane za pomocą wskaźników na poziomie celu.
Należy dokonać wyraźnego podziału na działania, których wydatki są ogólnie limitowane oraz na działania, których wydatki nie podlegają limitom zgodnie z Zasadą 11 pkt 2 i 3 rozporządzenia nr 1685/2000/WE z dnia 28 lipca 2000 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia nr 1260/99/WE w odniesieniu do warunków, jakie muszą spełniać wydatki na działania współfinansowane z funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 193 z 29.07.2000.).	Biorąc pod uwagę wydatki limitowane i Nielimitowane dokonano nowego podziału zadań zgodnie z Zasadą, 11 pkt 2 i 3 rozporządzenia nr 1685/2000/WE z dnia 28 lipca 2000 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia nr 1260/99/WE w odniesieniu do warunków, jakie muszą spełniać wydatki na działania współfinansowane z funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 193 z 29.07.2000.).
Pomoc Techniczna nie powinna mieć charakteru odrębnego priorytetu w SPO i ZPORR, ale rozdziału opisującego działania.	Pomoc Techniczna w SPO i ZPORR zachowała charakter odrębnego priorytetu .

Pomoc Techniczna dla SPO i ZPORR powinna wspierać proces wdrażania tych programów i wzmacniać poszczególne struktury wdrażające, czego nie zapewnia Program Krajowy Pomocy Technicznej ukierunkowany na kwestie horyzontalne.	Dokonano wyraźnego rozgraniczenia pomiędzy sferę interwencji Krajowego Programu Operacyjnego Pomocy technicznej a pomocy technicznej przewidzianej w SOP i ZPORR.
---	---

Konsultacje i partnerstwo

W celu uzyskania akceptacji dla zapisów Programu zgodnie z art. 8 rozporządzenia nr 1260/99/WE przeprowadzony został proces konsultacji wewnętrznych i zewnętrznych z udziałem administracji publicznej oraz instytucji zaangażowanych we wdrażanie funduszy strukturalnych na szczeblu centralnym i regionalnym.

Projekt Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna został opracowany we współpracy z Ministerstwem Finansów odpowiedzialnym za system informatyczny SIMIK i kontrolę finansową oraz z innymi ministerstwami zaangażowanymi w przygotowanie Sektorowych Programów Operacyjnych.

Pierwsza wersja Programu została przekazana w dniu 10 października 2002 r. do zaopiniowania Urzędowi Marszałkowskiemu. Projekt ten został przedstawiony również Komisji Europejskiej, która wniosła swoje uwagi w nocy z dnia 20 grudnia 2002 r., a następnie był przedmiotem dyskusji na spotkaniu z przedstawicielami KE i ministerstw w dniu 9 stycznia 2003 r.

Rewizji zapisów Programu dokonano podczas rundy negocjacyjnej dotyczącej budżetu PWW, w ostatnich dniach lipca 2003 r. W trakcie spotkania z przedstawicielami KE nakreślono projekt pożądanych zmian, oraz zdecydowano podniesiono alokację środków EFRR – z 20 mln EUR (w cenach bieżących roku 1999) do 28,275 mln EUR (wyrażone w cenach bieżących z roku 2004).

W trakcie kolejnego spotkania, 27 sierpnia 2003 r., przedstawiciele KE zaakceptowali poprawki proponowane przez stronę polską, co otworzyło drogę do przyspieszenia dalszych prac nad projektem Programu.

Spójność z politykami wspólnotowymi

Program Operacyjny Pomoc Techniczna w zakresie finansowania działań wspieranych z funduszy strukturalnych jest zgodny z podstawowymi kierunkami polityk Wspólnotowych. Zapewnienie zgodności operacji finansowanych ze środków Unii Europejskiej z politykami i działaniami Wspólnoty wynika z przepisów art. 12 rozporządzenia nr 1260/99/WE.

Działania realizowane w ramach Programu i finansowane z funduszy strukturalnych są zatem zgodne z unijnymi zasadami konkurencji określonymi w przepisach art. 87-89 Traktatu ustanawiającego Wspólnoty Europejskie. Zgodność tę zapewnia realizacja przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. Nr 123, poz. 1291).

W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna zachowano zasadę równego traktowania kobiet i mężczyzn. Sprzyjają temu przede wszystkim konsultacje z reprezentantami różnych grup i środowisk społecznych. Na etapie wdrażania Podstaw Wsparcia Wspólnoty nad prawidłową realizacją priorytetu równych szans czuwać będą komitety monitorujące działające przy Instytucjach Zarządzających poszczególnymi programami operacyjnymi, w skład których wchodzić będą obok przedstawicieli władz rządowych, także partnerzy ekonomiczni i społeczni. W składzie Komitetu Monitorującego

Program Operacyjny Pomoc Techniczna zapewniony zostanie równy udział kobiet i mężczyzn.

Ponadto, działania finansowane z funduszy strukturalnych będą zgodne z procedurami zamówień publicznych obowiązującymi w UE oraz z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177, Nr 96, poz. 956, Nr 116, poz. 1207 i Nr 145, poz. 1537). Centralnym organem administracji właściwym w sprawach zamówień publicznych jest Prezes Urzędu Zamówień Publicznych (UZP). Za prawidłową realizację procedur dotyczących zamówień publicznych w ramach projektów finansowanych z funduszy strukturalnych odpowiedzialny będzie dodatkowo Komitet Monitorujący Program.

3. Cele i strategia realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

3.1. Cele Programu

Celem strategicznym Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna jest osiągnięcie sprawnego i przejrzystego systemu wdrażania Podstaw Wsparcia Wspólnoty.

Cele cząstkowe Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna, których osiągnięcie przyczyni się do realizacji celu strategicznego są następujące:

Poprawa jakości zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty

Jak pokazuje doświadczenie niektórych państw członkowskich UE, wykorzystanie w przewidzianym terminie przyznanych państwu członkowskiemu środków na pomoc strukturalną nie jest procesem łatwym. Biorąc pod uwagę skomplikowane procedury wdrażania Podstaw Wsparcia Wspólnoty oraz związane z nimi procedury wydatkowania środków funduszy strukturalnych, szczególną uwagę należy zwrócić na budowę sprawnego systemu zarządzania tymi środkami, opartego o monitoring, ocenę i kontrolę. Prawidłowe funkcjonowanie systemu zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli pomocy umożliwią płynne i relatywnie szybkie dokonywanie płatności oraz sprawne działanie całego systemu.

Konieczne jest także zapewnienie, aby środki funduszy strukturalnych wykorzystywane były prawidłowo, a efekty interwencji miały charakter trwały i przyczyniały się w ten sposób do poprawy sytuacji społeczno-ekonomicznej kraju.

Zaproponowane w Programie Operacyjnym Pomoc Techniczna priorytety i działania ukierunkowane są na poprawę stanu przygotowania instytucji odpowiedzialnej za zarządzanie Podstawami Wsparcia Wspólnoty, jednostek audytu wewnętrznego i kontroli zewnętrznej a także na poprawę efektywności funkcjonowania krajowego systemu informatycznego SIMIK. Realizacja tych działań i priorytetów powinna przyczynić się do wypracowania sprawnego i przejrzystego systemu wdrażania Podstaw Wsparcia Wspólnoty. Program Operacyjny Pomoc Techniczna, udostępniając pomoc głównie w postaci różnego typu doradztwa i szkoleń służących efektywnemu zarządzaniu środkami funduszy strukturalnych, przyczyni się do osiągnięcia tego celu.

Zorganizowanie sprawnego systemu informacji i promocja funduszy strukturalnych oraz Podstaw Wsparcia Wspólnoty

W celu zwiększenia świadomości społecznej w dziedzinie funduszy strukturalnych, Narodowego Planu Rozwoju i Podstaw Wsparcia Wspólnoty, a także kreowania spójnego i przejrzystego obrazu pomocy strukturalnej, konieczne jest podjęcie działań informacyjnych i promocyjnych. Zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniu nr 1159/2000/WE z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie prowadzenia przez Państwa Członkowskie działań informacyjnych i reklamowych dotyczących pomocy udzielanej z funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 130 z 31.05.2000.), zwane dalej „rozporządzeniem nr 1159/2000/WE”, Instytucje Zarządzające odpowiedzialne są za komunikację społeczną w zakresie pomocy strukturalnej oraz jej rezultatów. Oznacza to konieczność prowadzenia we współpracy z Komisją Europejską akcji promującej i informującej, mającej na celu ułatwienie potencjalnym i faktycznym odbiorcom pomocy uczestnictwa w systemie oraz uzyskanie powszechnej akceptacji obywateli dla operacji funduszy strukturalnych.

Niezbędne jest bieżące informowanie partnerów społeczno-gospodarczych, organizacji zawodowych oraz kół przedsiębiorców nie tylko o możliwościach uzyskania pomocy strukturalnej, ale również o postępach we wdrażaniu Podstaw Wsparcia Wspólnoty, a także o planowanych zmianach i realokacjach środków.

Dla realizacji powyższych celów wyodrębniono trzy priorytety, w ramach których określono trzynaście działań służących ich wdrażaniu.

Priorytet 1:

Wzmocnienie zdolności w zakresie zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW),

Priorytet 2:

Wsparcie informatycznego systemu monitoringu i kontroli finansowej,

Priorytet 3:

Upowszechnianie informacji i promocja funduszy strukturalnych.

Powyższe priorytety oraz zawarte w ich ramach działania zaprezentowane są szczegółowo w rozdziale czwartym Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

3.2. Strategia realizacji celów Programu

Program Operacyjny Pomoc Techniczna obejmuje działania przygotowawcze, monitorujące, oceniające i kontrolne oraz z zakresu informacji i promocji, niezbędne dla wdrażania funduszy strukturalnych i realizowane na poziomie centralnym, tj. poziomie Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW). Osiągnięcie celów Programu odbywać się będzie poprzez realizację celów bezpośrednich, mających za zadanie możliwie skuteczną neutralizację słabych stron i zagrożeń, oraz jak najefektywniejsze wykorzystanie mocnych stron oraz istniejących szans.

Bezpośrednie cele Programu to:

- zapewnienie efektywnej realizacji i trwałości interwencji funduszy strukturalnych,
- zapewnienie wysokiej jakości i spójności działań służących wdrażaniu Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW),
- wsparcie procesu wdrażania, zarządzania, oceny i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW),
- zapewnienie koordynacji interwencji funduszy oraz realizacji priorytetów w ramach obszarów wsparcia Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW),
- upowszechnienie wiedzy i zorganizowanie systemu dostępu do informacji o funduszach strukturalnych i Podstawach Wsparcia Wspólnoty (PWW).

W Programie Operacyjnym Pomoc Techniczna ujęto działania zaproponowane przez stronę polską, a uregulowane przez rozporządzenie nr 448/2004/WE z dnia 10 marca 2004 r., zmieniające rozporządzenie nr 1685/2000/WE ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia nr 1260/99/WE w sprawie kwalifikowania wydatków związanych z projektami współfinansowanymi z funduszy strukturalnych i uchylające rozporządzenie nr 1145/2003/WE (Dz. Urz. WE L 072 z 11.03.2004.), zwane dalej “rozporządzeniem nr 448/2004/WE”:

- zgodnie z Zasadą nr 11 pkt 2 rozporządzenia nr 448/2004/WE, kategorie wydatków związanych z przygotowaniem, selekcją, sprawdzaniem i monitorowaniem pomocy

strukturalnej, wydatki związane ze spotkaniami Komitetów Monitorujących i Podkomitetów związanych z realizacją programów pomocowych, w tym koszty ekspertów, oraz wydatki związane z audytem i bieżącym sprawdzaniem działań i wydatki związane z wynagrodzeniami urzędników służby cywilnej oddelegowanymi dla pełnienia funkcji związanych z wdrażaniem pomocy są ograniczone limitami procentowymi odnoszącymi się do całkowitego udziału funduszy strukturalnych w Programie Operacyjnym wskazanymi w pkt 2.4. Zasady nr 11 rozporządzenia nr 448/2004/WE,

- zgodnie z Zasadą nr 11 pkt 3 rozporządzenia nr 448/2004/WE, wydatki na inne działania z zakresu pomocy technicznej takie jak studia, seminaria, akcje informacyjne, ocena oraz nabycie i instalacja systemu komputerowego do celów zarządzania, monitorowania i oceny nie są w żaden sposób ograniczone. W tym przypadku wydatki na wynagrodzenia członków służby cywilnej lub innych pracowników publicznych zajmujących się tego typu zadaniami nie są kwalifikowane.

Dla zachowania przejrzystości w zakresie kwalifikowalności wydatków na pomoc techniczną budżety działań Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna, których wydatki są limitowane zgodnie z Zasadą 11.2 rozporządzenia nr 448/2004/WE zostały wyodrębnione w ramach budżetu każdego z priorytetów Programu od budżetów działań, których wydatki nie podlegają limitom zgodnie z Zasadą 11.3. rozporządzenia nr 448/2004/WE Zagadnienia dotyczące kwalifikowalności wydatków i obowiązujących limitów zostały szerzej omówione w podrozdziale 6.2.3. *Audyty i procedury kontroli*.

Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna będzie podlegała zasadom polityki spójności społeczno-gospodarczej UE:

Zasada koncentracji środków finansowych – art. 7 rozporządzenia nr 1260/99/WE

Biorąc pod uwagę ograniczoną wielkość środków finansowych, wsparcie techniczne skoncentrowane będzie na najważniejszych działaniach z punktu widzenia efektywnego wdrażania Podstaw Wsparcia Wspólnoty.

Zasada subsydiarności – art. 8 rozporządzenia nr 1260/99/WE

Przy projektowaniu działań z zakresu pomocy technicznej uwzględniono przede wszystkim zasady systemu wdrażania funduszy strukturalnych, które zdeterminowały podział pomiędzy działaniami w obszarze Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna i w zakresie pomocy technicznej w poszczególnych Programach Operacyjnych. Tam, gdzie było to możliwe i uzasadnione dążono jednak – zgodnie z zasadą subsydiarności – do decentralizacji zadań z zakresu wsparcia technicznego.

Zasada partnerstwa – art. 8 rozporządzenia nr 1260/99/WE

W proces przygotowania, zarządzania, monitorowania i oceny działań interwencyjnych podejmowanych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna, podobnie jak w innych działaniach prowadzonych w związku z wykorzystaniem środków funduszy strukturalnych, włączeni są reprezentanci wszystkich zainteresowanych instytucji i organizacji, tj. przedstawiciele władz państwowych na poziomie centralnym i regionalnym, przedstawiciele różnych środowisk społeczno-gospodarczych, w tym zwłaszcza organizacji pozarządowych i środowisk akademickich. Istotny wkład we wdrażanie Programu Pomocy technicznej mają także partnerzy społeczni uczestniczący w pracach Komitetów Monitorującego i Sterującego oraz w ciałach doradczych i konsultacyjnych prowadzących działalność na różnych poziomach realizacji Programu.

Strategia mająca na celu neutralizację słabych stron i zagrożeń

Słabe strony / Zagrożenia	Strategia wykorzystania Programu dla przewyższenia obecnego stanu
Duża fluktuacja kadr będzie trwała również po akcesji; wykształceni i przeszkoleni pracownicy będą odchodzić do sektora prywatnego.	Systematyczna realizacja planu kadrowego w sferze realizacji PWW zgodnie z zaleceniami przyjętymi przez Radę Ministrów.
Większość dotychczasowych szkoleń personelu administracyjnego dotyczyła ogólnych spraw związanych z wdrażaniem funduszy strukturalnych pozostawiając znaczący deficyt wiedzy dotyczącej praktyki realizacji projektów, niesystematyczność w pogłębianiu wiedzy przez uczestniczących w szkoleniach.	Szkolenia ustawiczne w trakcie realizacji PWW poprzez organizowanie cykli specjalistycznych szkoleń i warsztatów, jak również seminariów prowadzonych przez ekspertów zagranicznych, zlecenie analiz i koncepcji profesjonalnym instytucjom, Uruchomienie systemu szkoleniowego typu „ <i>coaching</i> ” dla osób zaangażowanych w proces realizacji PWW, postępujący rozwój społeczeństwa informacyjnego, a przez to efektywniejszy wpływ na świadomość osób zaangażowanych.
Zakończenie wdrażania systemu SIMIK krótko przed datą akcesji Polski do UE spowoduje niemożność skutecznego przeszkolenia w jego praktycznym zastosowaniu niezbędnej ilości kadr, oraz spowoduje potrzebę ostatecznego dopasowania systemu już po akcesji.	Wsparcie systemu informatycznego SIMIK poprzez jego ciągły rozwój i usprawnianie, szkolenia specjalistyczne i uzupełniające dla obsługi systemu, opracowanie podręczników dla użytkowników SIMIK, organizacja pomocy <i>on-line</i> , usprawnienie komunikacji między operatorami i użytkownikami systemu.
Poziom informacji i wiedzy w Polsce, także wśród administracji publicznej wszystkich szczebli, na temat zawartości i funkcji PWW oraz programów operacyjnych jest bardzo niski, dotychczas publikowane materiały informacyjne nt. wdrażania funduszy strukturalnych są mało przejrzyste i często niejasne dla potencjalnych beneficjentów, odbiorców pomocy jak i opinii publicznej.	Upowszechnianie informacji i promocja funduszy strukturalnych za pośrednictwem elektronicznych środków przekazu, organizacja paneli dyskusyjnych, włączenie partnerów społeczno-gospodarczych w horyzontalny proces wdrażania PWW, promocja „ <i>best practices</i> ” i „ <i>best projects</i> ”.

4. Zarys priorytetów i działań Programu

Niniejszy rozdział zawiera krótki opis priorytetów i działań, które będą realizowane w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna, stanowiącego element Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) dla Polski 2004-2006.

Szczegółowe informacje dotyczące kryteriów wyboru, typów beneficjentów, wielkości i form pomocy oraz współfinansowania poszczególnych projektów realizowanych w ramach działań znajdują się w uzupełnieniu programu.

Wybór priorytetów oraz działań, które otrzymają wsparcie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna dokonany został w oparciu o następujące elementy:

- diagnozę potrzeb polskiej administracji w kontekście przygotowania do udziału w systemie wdrażania funduszy strukturalnych,
- analizę przepisów wspólnotowych aktów prawnych dotyczących pomocy ze środków funduszy strukturalnych,
- konsultacje z przedstawicielami Instytucji Zarządzających pozostałymi programami operacyjnymi i innymi podmiotami zaangażowanymi w proces wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce, a także z zainteresowanymi tą problematyką partnerami społecznymi.

Każde z działań służących wdrażaniu priorytetu zostało opisane według następującego schematu:

- uzasadnienie wyboru działania,
- cele działania,
- zakres interwencji działania,
- instytucje odpowiedzialne za wdrożenie działania,
- odbiorcy pomocy.

Działania w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna realizowane będą na terytorium całego kraju w latach 2004-2008 zgodnie z zasadą n +2.

Układ priorytetów i działań Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006 przedstawia się następująco:

Priorytet 1: Wzmocnienie zdolności w zakresie zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW)

Realizacja priorytetu ma na celu podniesienie kwalifikacji osób zarządzających Podstawami Wsparcia Wspólnoty w zakresie unijnych wymogów dotyczących zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli funduszy strukturalnych, udoskonalenie metod zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli, zapewnienie sprawnego funkcjonowania Instytucji Zarządzającej PWW i Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna, Komitetu Monitorującego PWW, Komitetu Monitorującego i Komitetu Sterującego Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna, a także wyposażenie wyszczególnionych jednostek zaangażowanych w proces realizacji PWW w niezbędny biurowy sprzęt komputerowy i elektroniczny. Ponadto, Priorytet przewiduje możliwość finansowania kosztów zatrudnienia personelu niezbędnego dla potrzeb procesu zarządzania, monitorowania, oceny (ewaluacji)

i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

W ramach priorytetu wyodrębniono pięć działań.

W ramach wydatków limitowanych, zgodnie z Zasadą Nr 11.2 rozporządzenia nr 448/2004/WE, finansowane będą następujące działania:

Działanie 2: Wsparcie obsługi komitetów Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

Działanie 3: Wsparcie procesu zarządzania, monitorowania i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

Działanie 4: Wsparcie procesu oceny (ewaluacji) Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

W ramach wydatków nielimitowanych, zgodnie z Zasadą Nr 11.3 rozporządzenia nr 448/2004/WE, finansowane będą następujące działania:

Działanie 1: Szkolenia osób odpowiedzialnych za zarządzanie, monitorowanie, ocenę (ewaluację) i kontrolę

Działanie 5: Zakup wyposażenia

Priorytet 2: Wsparcie informatycznego systemu monitoringu i kontroli finansowej

Realizacja priorytetu ma na celu zapewnienie bezproblemowej bieżącej eksploatacji krajowego systemu informatycznego SIMIK, ciągły rozwój systemu i jego usprawnienie oraz podniesienie zarówno jakości obsługi jak również usług świadczonych przez system jego użytkownikom.

W ramach tego priorytetu wyodrębniono pięć działań.

W ramach wydatków limitowanych, zgodnie z Zasadą Nr 11.2 rozporządzenia nr 448/2004/WE, finansowane będzie następujące działanie:

Działanie 4: Wydatki osobowe na potrzeby SIMIK

W ramach wydatków nielimitowanych, zgodnie z Zasadą Nr 11.3 rozporządzenia nr 448/2004/WE, finansowane będą następujące działania:

Działanie 1: Rozwój i utrzymanie systemu SIMIK i sieci rozległej SIMIK-NET

Działanie 2: Szkolenia

Działanie 3: Działania informacyjne

Działanie 5: Zakup wyposażenia

Priorytet 3: Upowszechnianie informacji i promocja funduszy strukturalnych

Realizacja tego priorytetu ma na celu stworzenie efektywnego systemu rozpowszechniania i wymiany informacji na temat Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) oraz informowania potencjalnych beneficjentów o obszarach interwencji poszczególnych funduszy strukturalnych. Cel ten zrealizowany zostanie między innymi poprzez wypracowanie instrumentów komunikacji w oparciu o nowe technologie, a także możliwie jak najlepsze wykorzystanie przykładów dobrych praktyk i zdobytych doświadczeń.

Priorytet ten służy – w dłuższej perspektywie – uzyskaniu powszechnej akceptacji obywateli dla działań funduszy strukturalnych i pobudzeniu ich aktywnego udziału w polityce strukturalnej.

W ramach wydatków nielimitowanych, zgodnie z Zasadą Nr 11.3 rozporządzenia nr 448/2004/WE, finansowane będą następujące działania:

Działanie 1: Rozpowszechnianie informacji i promocja Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW), Programu Pomoc Techniczna i funduszy strukturalnych

Działanie 2: Stworzenie i eksploatacja portalu internetowego

Działanie 3: Promocja i wymiana informacji pomiędzy wszystkimi uczestnikami procesu realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW)

Mając na uwadze ewentualne nieprzewidziane potrzeby w zakresie pomocy technicznej, powyższe priorytety i działania Programu zostały sformułowane w sposób elastyczny tak, aby w przypadku wystąpienia nagłej konieczności udzielenia wsparcia technicznego możliwa była interwencja doraźna.

4.1. Priorytet 1. Wzmocnienie zdolności w zakresie zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW)

Krótki okres programowania w latach 2004-2006, brak doświadczeń we wdrażaniu funduszy strukturalnych oraz presja jak najlepszego i najefektywniejszego wykorzystania pomocy dostępnej w ramach funduszy strukturalnych stawiają bardzo wysokie wymagania przed polską administracją. Sprostanie tym wymaganiom nie będzie łatwe i wymaga nie tylko dużej wiedzy teoretycznej i praktycznej, ale również ciągłego jej poszerzania oraz stałego doskonalenia posiadanych umiejętności.

Kompetencje ludzi zaangażowanych w proces realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW), oraz wypracowane metody i procedury zarządzania, monitorowania, oceny (ewaluacji) i kontroli wdrażania PWW będą miały decydujące znaczenie dla sukcesu lub porażki pierwszego kontaktu z funduszami strukturalnymi.

Dlatego też, zapewnienie wsparcia procesowi realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) jest zagadnieniem o priorytetowym charakterze i krytycznym znaczeniu.

Cel / strategia

Celem realizacji priorytetu *Wzmocnienie zdolności w zakresie zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW)* jest osiągnięcie zdolności administracyjnej wystarczającej dla skutecznej i efektywnej realizacji PWW w okresie programowania 2004-2006 oraz przygotowanie przyszłych interwencji funduszy strukturalnych.

W ramach priorytetu definiujemy 3 cele cząstkowe:

- przygotowanie wysokokwalifikowanej kadry zdolnej do skutecznej i efektywnej realizacji PWW,
- zagwarantowanie sprawnej obsługi Komitetu Monitorującego PWW oraz Komitetu Monitorującego i Sterującego Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna,

- zapewnienie sprawności i efektywności procesu zarządzania, monitorowania, oceny (ewaluacji) i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

Spodziewane rezultaty

Realizacja priorytetu przyczyni się do bezproblemowego przebiegu procesu wdrażania funduszy strukturalnych, poprzez zapewnienie efektywnego zarządzania i właściwego monitoringu i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty, przygotowanie przyszłych interwencji funduszy strukturalnych, oraz sprawny przebieg oceny (ewaluacji) bieżącego okresu programowania.

4.1.1. Działanie 1: Szkolenia osób odpowiedzialnych za zarządzanie, monitorowanie, ocenę (ewaluację) i kontrolę

Warunkiem koniecznym prawidłowego, efektywnego i zgodnego z przepisami prawa europejskiego zarządzania, monitorowania, oceny (ewaluacji) i kontroli realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) jest jak najlepsze przygotowanie personelu jednostek biorących udział w zarządzaniu, monitorowaniu, ocenie (ewaluacji) i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) (m.in. Instytucji Zarządzającej PWW, Instytucji Zarządzającej Programem Pomocy technicznej, Instytucji Płatniczej, Jednostek Monitorująco-Kontrolnych EFRR, EFS, EFOiGR i FIWR, Krajowej Jednostki Ewaluacyjnej, komórek audytu wewnętrznego, komitetów i podkomitetów PWW i Programu Pomocy technicznej, Urzędów Kontroli Skarbowej itp.)

Niezależnie od szkoleń organizowanych w okresie przedakcesyjnym, kluczowe znaczenie dla jakości funkcjonowania wyżej wymienionych jednostek będzie miała stała pomoc szkoleniowa dostarczana pracownikom wyżej wymienionych instytucji oraz członkom komitetów monitorujących i sterujących PWW i Programu Pomocy technicznej tak, aby znajomość regulacji, procedur zarządzania, monitorowania, oceny (ewaluacji) i kontroli oraz zasad kwalifikowalności wydatków z funduszy strukturalnych przełożyła się w praktyce na skuteczną koordynację i wdrażanie Podstaw Wsparcia Wspólnoty.

Szkolenia zorientowane będą na dostarczenie wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu znajomości regulacji, procedur zarządzania, monitorowania, oceny (ewaluacji) i kontroli oraz zasad kwalifikowalności wydatków z funduszy strukturalnych, a zdobyte umiejętności zaowocują podniesieniem jakości koordynacji i wdrażania Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW).

Cel działania

Zapewnienie wymienionym jednostkom możliwości stałego podnoszenia kwalifikacji i doskonalenia wiedzy z zakresu zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW).

Zakres interwencji

W ramach tego działania organizowane będą:

- seminaria z udziałem ekspertów krajowych i zagranicznych, głównie praktyków wdrażania funduszy strukturalnych,
- cykle specjalistycznych szkoleń i warsztatów, włączając 2-3 tygodniowe staże oraz wizyty studyjne przeznaczone dla pracowników Instytucji Zarządzającej PWW i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna zorientowane na dostarczenie niezbędnej

wiedzy o procedurach wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce oraz innych krajach członkowskich, a zwłaszcza w dziedzinie zarządzania, monitorowania, oceny (ewaluacji) i kontroli,

- treningi dla trenerów Jednostek Monitorująco-Kontrolnych EFRR, EFS, EFOiGR i FIWR oraz jednostek audytu wewnętrznego poświęcone interpretacji zasad finansowania, kwalifikowalności wydatków, rezerwie wykonania oraz kontroli wydatkowania,
- cykle specjalistycznych szkoleń i warsztatów przeznaczone dla pracowników Krajowej Jednostki Ewaluacyjnej, Urzędów Kontroli Skarbowej oraz Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków z UE,
- cykle specjalistycznych szkoleń i warsztatów dla członków i personelu komitetów i podkomitetów PWW i Programu Pomocy technicznej zorientowane na dostarczenie niezbędnej wiedzy o procedurach wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce, a zwłaszcza w dziedzinie monitorowania i sterowania przebiegiem procesu realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW).

Beneficjenci końcowi

Instytucja Zarządzająca Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW), Instytucja Płatnicza, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna 2004-2006.

Kategoria ostatecznych beneficjentów

Pracownicy wybranych instytucji administracji centralnej zaangażowanych w proces realizacji PWW (m.in. pracownicy Instytucji Zarządzającej Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW), Instytucji Płatniczej, Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna, itp.).

4.1.2. Działanie 2: Wsparcie obsługi komitetów Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

Istotnym elementem wdrażania funduszy strukturalnych oraz Programu Pomocy Technicznej jest sprawne funkcjonowanie Komitetu Monitorującego Podstawy Wsparcia Wspólnoty (PWW) i jego podkomitetów oraz Komitetu Monitorującego i Komitetu Sterującego Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. Powołanie tych ciał, zgodnie z rozporządzeniem nr 1260/99/WE, jest obowiązkiem każdego państwa członkowskiego i powinno stanowić gwarancję efektywności i jakości wdrażania Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) oraz każdego programu operacyjnego. Zapewnienie obsługi administracyjnej ww. Komitetów wiąże się jednak z dodatkowymi kosztami dla budżetu państwa i stanowi istotne jego obciążenie.

Cel działania

Zapewnienie sprawnego funkcjonowania Komitetu Monitorującego Podstawy Wsparcia Wspólnoty (PWW) i jego podkomitetów oraz Komitetu Monitorującego i Komitetu Sterującego Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

Zakres interwencji

W zakres tego działania wchodzi:

- kwalifikowane koszty administracyjne obsługi komitetów i podkomitetów monitorujących i sterujących (w tym między innymi koszty organizacji spotkań, przygotowania i powielenia materiałów roboczych, koszty komunikacji i wymiany informacji z członkami komitetów, koszty oddelegowania, wyżywienia i noclegów, koszty przejazdów itp.),
- koszty zbierania, gromadzenia, analizowania i przetwarzania dodatkowych (nie zapewnionych przez system SIMIK) danych (takich jak badania statystyczne, badania opinii publicznej, ekspertyzy na temat postępów realizacji PWW i inne) na potrzeby procesu monitorowania, porównywanie ich z zakładanymi wskaźnikami oraz wypracowywanie, przy udziale partnerów społecznych decyzji o zmianach w Podstawach Wsparcia Wspólnoty (PWW),
- koszty przygotowania okresowych i końcowych raportów na temat postępów we wdrażaniu Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) i w osiąganiu spójności gospodarczej i społecznej oraz na temat wkładu poszczególnych funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności i innych instrumentów finansowych w tym zakresie. Koszty przygotowania raportów na temat realizacji w ramach NPR i Programów Operacyjnych poszczególnych polityk horyzontalnych UE. Koszty przygotowania okresowych i końcowych raportów na temat wdrażania Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

Beneficjenci końcowi

Instytucja Zarządzająca Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW) i Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna.

Ostateczni beneficjenci

Instytucja Zarządzająca Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW), Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna, członkowie Komitetu Monitorującego Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW) oraz członkowie Komitetu Monitorującego Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna i Komitetu Sterującego Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

4.1.3. Działanie 3: Wsparcie procesu zarządzania, monitorowania i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

Pomoc Techniczna w ramach programu krajowego powinna bezpośrednio służyć wsparciu efektywnego zarządzania, monitorowania i kontroli PWW i Programu Pomocy technicznej, a obowiązkiem Instytucji Zarządzającej PWW jest przygotowanie (koordynacja przygotowania) proceduralnych zasad zarządzania, monitorowania i kontroli w ramach obowiązującego systemu instytucjonalnego, prawnego i finansowego oraz ich uzgodnienie z Instytucją Płatniczą, instytucjami zarządzającymi i wdrażającymi poszczególne Programy Operacyjne.

Ponadto, dla zapewnienia ciągłości procesu programowania, konieczne jest wsparcie złożonego i kosztownego procesu przygotowania przyszłych interwencji funduszy strukturalnych.

Aby zapewnić efektywność stosowania przyjętych procedur, a tym samym wpłynąć na poprawę efektywności procesów zarządzania, monitorowania i kontroli, oraz należyce przygotować przyszłe interwencje funduszy strukturalnych, konieczne będzie korzystanie z pomocy eksperckiej. Wsparcie eksperckie potrzebne będzie zarówno do wyjaśnienia

i interpretowania, w razie wątpliwości, zasad proceduralnych, dostosowywania ich do zaleceń Komisji Europejskiej, wniosków Instytucji Zarządzających i potrzeb poszczególnych Programów Operacyjnych, jak również w procesie przygotowania przyszłych interwencji funduszy strukturalnych.

Cel działania

- dostarczenie wsparcia eksperckiego, niezbędnego dla prawidłowości i skuteczności procesów zarządzania, monitorowania i kontroli wdrażania PWW i Programu Pomocy Technicznej,
- kompleksowe wsparcie dla procesu przygotowania przyszłych interwencji funduszy strukturalnych,
- wsparcie procesu zarządzania Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna,
- zapewnienie zasobów ludzkich niezbędnych w procesie zarządzania, monitorowania i kontroli PWW i Programu Pomocy technicznej.

Zakres interwencji

Przewidywane wsparcie:

- koszty ekspertyz i analiz na rzecz zarówno wypracowania metodologii efektywnego zarządzania, monitorowania i kontroli oraz standaryzacji procedur, jak również procesu przygotowania przyszłych interwencji funduszy strukturalnych,
- koszty studiów i koncepcji na rzecz poprawy skuteczności wdrażania Podstaw Wsparcia Wspólnoty i Programu Pomocy technicznej, poprawy osiągania założonych celów i realizacji przyjętych priorytetów, wprowadzenia koniecznych modyfikacji i realokacji oraz służących wsparciu procesu przygotowania przyszłych interwencji funduszy strukturalnych,
- wsparcie eksperckie w postaci pracy ekspertów, przygotowania ekspertyz, analiz, studiów i koncepcji mających na celu poprawę skuteczności działania Urzędów Kontroli Skarbowej oraz Biura ds. Certyfikacji i Poświadczeń Środków z UE,
- koszty tłumaczeń niezbędnych w procesie zarządzania, monitorowania i kontroli wdrażania PWW i Programu Pomocy technicznej, oraz w procesie przygotowania przyszłych interwencji funduszy strukturalnych,
- kwalifikowane koszty administracyjne zarządzania Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna (w tym koszty organizacji spotkań, przygotowania, powielania i dystrybucji materiałów niezbędnych w procesie zarządzania Programem, koszty przygotowania, selekcji i sprawdzania pomocy i inne),
- wydatki związane z wynagrodzeniami włącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne osób zatrudnionych do prowadzenia działań związanych z procesem zarządzania, monitorowania i kontroli w Instytucji Zarządzającej PWW oraz Instytucji Zarządzającej Programem Pomocy technicznej.

Beneficjenci końcowi

Instytucja Zarządzająca Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW) i Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna, Instytucja Płatnicza, Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w Ministerstwie Finansów.

Ostateczni beneficjenci

Pracownicy wybranych instytucji administracji centralnej zaangażowanych w proces realizacji Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW) (m.in. pracownicy Instytucji Zarządzającej Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW), Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna, Urzędów Kontroli Skarbowej itp.), członkowie Komitetu Monitorującego Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW) oraz członkowie Komitetu Monitorującego Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna i Komitetu Sterującego Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

4.1.4. Działanie 4: Wsparcie procesu oceny (ewaluacji) Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

Warunkiem koniecznym efektywnego wdrażania Podstaw Wsparcia Wspólnoty i Programów Operacyjnych jest właściwa ocena (ewaluacja) skuteczności podejmowanych działań i postępów w ich realizacji, zarówno na podstawie określonych wskaźników rzeczowych, osiągniętego wyniku finansowego, jak i ocena sprawności systemu administracyjnego uruchamiania środków publicznych. Ocena (ewaluacja) dokonywana jest przez Krajową Jednostkę Oceny (Ewaluacji) powołaną w ramach Instytucji Zarządzającej PWW. Krajowa Jednostka Oceny (Ewaluacji) nadzorowana jest przez Komitet Monitorujący PWW i stanowi gwarancję efektywności i koordynacji wdrażania Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW), oraz poszczególnych Programów Operacyjnych.

Cel działania

Celem działania jest kompleksowe wsparcie procesu oceny (ewaluacji) Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW): kompleksowy program oceny (ewaluacji) skuteczności realizacji PWW i PO Pomoc Techniczna, ocena *ex ante* przyszłych interwencji funduszy strukturalnych, ocena realizacji założonych celów horyzontalnych, jak również wypracowanie i ciągłe doskonalenie procedur, metodologii i standardów oceny (ewaluacji).

Zakres interwencji

Działanie obejmuje swym zakresem:

- kwalifikowane koszty administracyjne obsługi Krajowej Jednostki Oceny (Ewaluacji): (w tym przede wszystkim koszty organizacji spotkań, przygotowania, powielania i dystrybucji materiałów roboczych, koszty komunikacji i wymiany informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w proces ewaluacji PWW, koszty oddelegowania, wyżywienia i noclegów, koszty przejazdów, tłumaczeń, wydatki związane z wynagrodzeniami włącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne osób zatrudnionych dla potrzeb procesu ewaluacji itp.),
- koszty oceny (ewaluacji) dokonywanej przez ewaluatorów zewnętrznych,
- wsparcie eksperckie w postaci pracy ekspertów, przygotowania ekspertyz, analiz, studiów i koncepcji na rzecz wypracowania metodologii i standardów oceny (ewaluacji) oraz ciągłego ich doskonalenia.

Beneficjenci końcowi

Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna, Krajowa Jednostka Ewaluacyjna.

Ostateczni beneficjenci

Krajowa Jednostka Ewaluacyjna, komórki ewaluacji w Instytucjach Zarządzających programami operacyjnymi, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna.

4.1.5. Działanie 5: Zakup wyposażenia

Nowoczesne wyposażenie jest nieodzowne dla sprawnego funkcjonowania oraz wykonywania zadań związanych z zarządzaniem, monitorowaniem, oceną (ewaluacją) i kontrolą realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW). Obecny stan wyposażenia w biurowy sprzęt komputerowy i elektroniczny w chwili rozpoczęcia wdrażania Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) będzie niewystarczający. Ponadto, uwzględnić należy bardzo krótki czas amortyzacji biurowego sprzętu komputerowego i elektronicznego. Dlatego też, konieczne są dodatkowe zakupy wyposażenia na potrzeby instytucji zaangażowanych w proces realizacji PWW.

Cel działania

Zapewnienie wystarczającej ilości biurowego sprzętu komputerowego i elektronicznego niezbędnego dla sprawnego wdrażania, monitorowania, oceny i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW).

Zakres interwencji

W ramach tego działania prowadzony będzie zakup i instalacja biurowego sprzętu komputerowego i elektronicznego koniecznego dla prawidłowego funkcjonowania wybranych instytucji zaangażowanych w proces zarządzania, monitorowania, oceny (ewaluacji) i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) i Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna (m.in. Instytucja Zarządzająca PWW, Instytucja Zarządzająca PO Pomoc Techniczna, Jednostki Monitorująco-Kontrolne EFRR, EFS, EFOiGR, FIWR, Urzędy Kontroli Skarbowej itp.).

Beneficjenci końcowi

Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna, Instytucja Płatnicza, Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w Ministerstwie Finansów, Instytucja Zarządzająca Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW)..

Ostateczni beneficjenci

Wybrane instytucje zaangażowane w proces zarządzania, monitorowania, oceny (ewaluacji) i kontroli Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW).

4.2. *Priorytet 2. Wsparcie informatycznego systemu monitoringu i kontroli finansowej*

Skuteczne monitorowanie i kontrola realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty jest warunkiem koniecznym dla sprawnego wdrażania funduszy strukturalnych. Spełnienie tego warunku wymaga szybkiego i niezawodnego dostępu do danych niezbędnych w procesie monitorowania.

SIMIK (System Informatyczny Monitoringu i Kontroli Finansowej Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności) został zaprojektowany jako system zapewniający kompletną obsługę wszystkich działań związanych z przeprowadzaniem monitoringu i kontroli finansowej funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności na poziomie centralnym i regionalnym Jego stworzenie jest jednym z warunków przyznania Polsce środków przez Komisję Europejską.

Kluczową rolę w systemie odgrywać będzie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego oraz Ministerstwo Finansów jako Instytucje: Zarządzająca i Płatnicza szczebla centralnego. Systemem objęte będą ministerstwa: Transportu, Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Środowiska, Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Edukacji Narodowej, a także wszystkie Urzędy Wojewódzkie i Marszałkowskie w Polsce.

Architektura systemu umożliwi scentralizowane gromadzenie i przetwarzanie danych. SIMIK oparty będzie o wydzieloną sieć rozległą obejmującą lokalizacje centralne i regionalne do szczebla urzędów wojewódzkich i marszałkowskich.

Sieć została zaprojektowana w sposób zapewniający bardzo wysoki poziom bezpieczeństwa danych. Poza tym, struktura sieci przewiduje możliwość elastycznego dostosowania do bieżących potrzeb systemu, pozwalając zarówno na dalszą jego rozbudowę lub – jeżeli zajdzie taka konieczność – jego ograniczenie.

Bezprecedensowa skala przedsięwzięcia, brak stosownych doświadczeń, niepewność co do ostatecznego kształtu i zakresu funkcji systemu, jak również wysoce złożona struktura systemu czynią całe przedsięwzięcie ryzykownym. Aby zminimalizować ryzyko niepowodzenia, oraz zapewnić możliwie najwyższą funkcjonalność systemu, przewidziano stosowne wsparcie wszystkich działań związanych z jego budową i eksploatacją.

Cel / strategia

Celem priorytetu *Wsparcie informatycznego systemu monitoringu i kontroli finansowej* jest zapewnienie bezproblemowej jego eksploatacji, rozwoju organizacyjnego i funkcjonalnego oraz ciągłej rozbudowy systemu tak, aby możliwym był szybki dostęp do danych we wszystkich instytucjach zaangażowanych w proces wdrażania funduszy strukturalnych.

Cel priorytetu realizowany jest poprzez:

- rozbudowę systemu o nowe funkcjonalności i moduły,
- rozbudowę sieci, w oparciu o którą będzie pracował system SIMIK, o nowe lokalizacje, oraz jej utrzymanie,
- szkolenie użytkowników systemu SIMIK, oraz osób zajmujących się jego administracją,
- zakup wyposażenia potrzebnego dla administratorów i użytkowników systemu SIMIK,
- działania informacyjne,
- finansowanie etatów osób zajmujących się obsługą, administrowaniem i zarządzaniem systemem SIMIK.

Spodziewane rezultaty

Realizacja priorytetu, poprzez podniesienie jakości i efektywności wykorzystania systemu znacząco podniesie jego funkcjonalność, zapewni bezproblemowe działanie i rozwój systemu, oraz zauważalnie wpłynie na jakość procesu monitorowania i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW).

4.2.1. Działanie 1: Rozwój i utrzymanie systemu SIMIK i sieci rozległej SIMIK-NET

SIMIK działa wykorzystując bezpieczne kanały przesyłu i dostępu do informacji zabezpieczające przed nieautoryzowanym dostępem, wykorzystaniem i modyfikacją danych. Jednostka centralna systemu będzie administrowana przez Ministerstwo Finansów. Wszyscy

użytkownicy systemu łączą się z nią w czasie rzeczywistym z wykorzystaniem sieci SIMIK-NET oraz łączy komutowanych, używając w tym celu publicznej sieci telefonicznej.

Cel działania:

- zapewnienie bezproblemowej bieżącej eksploatacji systemu informatycznego SIMIK,
- ciągły rozwój systemu i jego usprawnienie,
- podniesienie jakości obsługi oraz usług świadczonych przez system jego użytkownikom,
- bieżące utrzymanie i rozbudowa sieci SIMIK-NET w celu zapewnienia efektywnej komunikacji pomiędzy wszystkimi instytucjami odpowiedzialnymi za wdrażanie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce oraz dostępu do niezbędnych danych.

Zakres interwencji

- Rozwój systemu informatycznego obejmuje:
  - rozwój organizacyjny (zmiany organizacji, zmiany ról uczestników itp.),
  - administracyjny (możliwe zmiany w aktach prawnych, formularzach, kluczowych raportach),
  - funkcjonalny (zmiany lub rozbudowa funkcjonalności systemu) i techniczny (rozbudowa sieci, wyposażenia i oprogramowania).
- Zapewnienie bezproblemowej bieżącej eksploatacji systemu, obejmuje:
  - serwis awaryjny,
  - utrzymanie operacyjne,
  - administrację i konserwację systemu.
- Eksploatacja i rozwój sieci rozległej SIMIK-NET zawiera:
  - bieżące utrzymanie sieci dedykowanej SIMIK-NET,
  - bieżące wykorzystanie łączy komutowanych (dostęp alternatywny do Systemu dla użytkowników nie objętych siecią SIMIK-NET),
  - przyłączanie dodatkowych użytkowników do sieci SIMIK-NET,
  - zwiększanie przepustowości SIMIK-NET (w miarę potrzeb).

Beneficjent końcowy

Ministerstwo Finansów jako administrator (operator) systemu SIMIK.

Ostateczni beneficjenci

Ministerstwo Finansów jako administrator (operator) systemu SIMIK oraz inne instytucje będące użytkownikami systemu, w szczególności: Instytucje Zarządzające programami operacyjnymi, urzędy wojewódzkie i marszałkowskie oraz Instytucje Pośredniczące i Wdrażające programów operacyjnych.

4.2.2. Działanie 2: Szkolenia

Szkolenia początkowe dla pracowników jednostek funkcjonalnych i technicznych systemu (administratorów), koordynatorów oraz użytkowników zostaną przeprowadzone przez wykonawcę systemu w ramach umowy.

W ramach działania prowadzone będą szkolenia typu *follow-up* oraz uzupełniające, wynikające głównie z prowadzonego rozwoju i rozbudowy SIMIK.

W celu podniesienia efektywności pracy, regularnie przeprowadzane będą szkolenia uzupełniające.

Cel działania:

- zapewnienie wysokiej jakości obsługi systemu SIMIK,
- zapewnienie optymalnego wykorzystania SIMIK.

Zakres interwencji

Szkolenia ogólne prowadzone są przez instytucje zewnętrzne, a ich celem jest zapewnienie wysokich kwalifikacji administratorów, koordynatorów i użytkowników systemu. Pozostałe szkolenia (specjalistyczne) zależą bezpośrednio od stopnia znajomości oprogramowania i umiejętności jego wykorzystywania. Różnego typu szkolenia (na poziomie centralnym, sektorowym, regionalnym lub lokalnym) są przeprowadzone przez trenerów krajowych na podstawie zestawu dydaktycznego zawierającego dokumentację techniczną i funkcjonalną oraz zestaw ćwiczeń praktycznych.

W ramach tego działania przygotowane są również stosowne materiały dla tego rodzaju szkoleń. Ponadto opracowane są przewodniki i podręczniki użytkownika, które zostaną przekazane wszystkim użytkownikom systemu. Materiały te są każdorazowo aktualizowane w związku z rozwojem i rozbudową SIMIK.

Beneficjent końcowy

Ministerstwo Finansów jako administrator (operator) systemu SIMIK.

Ostateczni beneficjenci

Ministerstwo Finansów jako administrator (operator) systemu SIMIK oraz inne instytucje będące użytkownikami systemu, w szczególności: Instytucje Zarządzające programami operacyjnymi, urzędy wojewódzkie i marszałkowskie oraz Instytucje Pośredniczące i Wdrażające programów operacyjnych.

4.2.3. Działanie 3: Działania informacyjne

W ramach działania zapewnione jest konieczne wsparcie dla prawidłowej obsługi systemu, takie jak organizacja pomocy *on-line* publikacji informacyjnych, możliwości kontaktów bezpośrednich, internetowych serwisów informacyjnych itp.

Cel działania

- dystrybucja informacji nt. systemu informatycznego i jego stosowania,
- usprawnienie komunikacji pomiędzy operatorami i użytkownikami SIMIK.

Zakres interwencji

Przedmiotem wsparcia w ramach tego działania jest:

- organizacja cyklicznych spotkań z udziałem obsługi technicznej i użytkowników systemu w celu wymiany doświadczeń oraz informowania o napotykanym trudnościach w obsłudze i korzystaniu z systemu SIMIK, wadach oprogramowania, konieczności modyfikacji oprogramowania i jego funkcji, uzyskanie odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania (FAQ),
- organizacja seminariów i konferencji, których efektem będzie wypracowanie propozycji decyzji wpływających na optymalizację SIMIK, jego ewolucję i osiągnięcie zgody, co do wprowadzenia proponowanych zmian,
- organizacja pomocy on-line w formie infolinii telefonicznej, przygotowanie, emisja i dystrybucja materiałów informacyjnych, organizacja internetowych serwisów informacyjnych, itp.

Beneficjent końcowy

Ministerstwo Finansów jako administrator (operator) systemu SIMIK.

Ostateczni beneficjenci

Ministerstwo Finansów jako administrator (operator) systemu SIMIK oraz inne instytucje będące użytkownikami systemu, w szczególności: Instytucje Zarządzające programami operacyjnymi, urzędy wojewódzkie i marszałkowskie oraz Instytucje Pośredniczące i Wdrażające programów operacyjnych.

4.2.4. Działanie 4: Wydatki osobowe na potrzeby SIMIK

Zatrudnienie i utrzymanie wysokokwalifikowanego personelu technicznego dla obsługi, serwisowania oraz administrowania systemem informatycznym SIMIK ma istotne znaczenie dla funkcjonowania systemu, a także dla efektywności zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli funduszy strukturalnych, tak na poziomie programu jak i na poziomie poszczególnych projektów.

Cel działania

Zapewnienie zasobów ludzkich, niezbędnych dla właściwej obsługi, administrowania, monitoringu, i serwisowania systemu informatycznego SIMIK.

Zakres interwencji

Przedmiotem wsparcia w ramach tego działania jest finansowanie etatów personelu odpowiedzialnego za zarządzanie i koordynowanie prac związanych z funkcjonowaniem SIMIK (głównie w MF), jak również personelu technicznego, odpowiedzialnego za nadzór i bieżącą obsługę systemu na poziomie centralnym oraz w pozostałych lokalizacjach.

Beneficjent końcowy

Ministerstwo Finansów jako administrator (operator) systemu SIMIK. ***Ostateczni beneficjenci***

Ministerstwo Finansów jako administrator (operator) systemu SIMIK oraz inne instytucje będące użytkownikami systemu, w szczególności: Instytucje Zarządzające programami operacyjnymi, urzędy wojewódzkie i marszałkowskie oraz Instytucje Pośredniczące i Wdrażające programów operacyjnych.

4.2.5. Działanie 5: Zakup wyposażenia

W ramach tego działania prowadzony jest zakup i instalacja sprzętu teleinformatycznego i telekomunikacyjnego koniecznego dla prawidłowej pracy SIMIK oraz osób administrujących i koordynujących pracę systemu. Dotyczyć ono powinno sprzętu komputerowego, sprzętu wykorzystywanego w sieciach lokalnych i rozległych, oraz urządzeń informatycznych i telekomunikacyjnych wykorzystywanych przez osoby zarządzające i koordynujące pracę systemu.

Cel działania

Rozbudowa sprzętowa systemu informatycznego SIMIK oraz zakup urządzeń informatycznych i telekomunikacyjnych, które będą wykorzystywane przez osoby zarządzające i koordynujące pracę systemu w celu sprawnego wdrażania i monitorowania Podstaw Wsparcia Wspólnoty i poszczególnych programów operacyjnych.

Zakres interwencji

W ramach tego działania przewidziany jest zakup wyposażenia na potrzeby systemu SIMIK.

Beneficjent końcowy

Ministerstwo Finansów jako administrator (operator) systemu SIMIK.

Ostateczni beneficjenci

Ministerstwo Finansów jako administrator (operator) systemu SIMIK oraz inne instytucje będące użytkownikami systemu, w szczególności Instytucje Zarządzające programami operacyjnymi, urzędy wojewódzkie i marszałkowskie oraz Instytucje Pośredniczące i Wdrażające programów operacyjnych.

4.3. Priorytet 3. Upowszechnienie informacji i promocja funduszy strukturalnych

Podstawy Wsparcia Wspólnoty (PWW) to przedsięwzięcie mające ogólnokrajowy charakter i niespotykany dotychczas rozmiar. Jego pomyślna realizacja wymagać będzie zaangażowania bardzo dużej liczby podmiotów ze strony administracji państwowej i samorządowej oraz spośród instytucji i organizacji publicznych i prywatnych, jak również powszechnej akceptacji społecznej. Znajomość zagadnień związanych z operacjami funduszy strukturalnych, przebiegiem procesu realizacji PWW, wiedza na temat możliwości i sposobów pozyskania pomocy strukturalnej, oraz wysoka ogólna świadomość funduszy strukturalnych wśród społeczeństwa znacząco wpłyną na korzystny wizerunek i akceptację Podstaw Wsparcia Wspólnoty, oraz przyczynią się do szybszej i skuteczniejszej absorpcji pomocy strukturalnej.

Ponadto, koniecznym jest zapewnienie sprawnego obiegu i wymiany informacji pomiędzy wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji PWW celem zapewnienia jak najlepszego zrozumienia procesu przez jego uczestników, możliwości wspólnego wypracowywania korzystnych rozwiązań merytorycznych i proceduralnych, oraz promocji najlepszych praktyk i sposobów wykorzystania pomocy

Cel / strategia

Celem priorytetu *Upowszechnianie i promocja funduszy strukturalnych* jest zapewnienie jak najlepszej promocji operacji funduszy, podniesienie wiedzy na temat zasad działania i możliwości pozyskania pomocy strukturalnej, oraz bieżące informowanie o przebiegu

realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty zarówno podmiotów zaangażowanych w proces realizacji PWW, jak również całego społeczeństwa.

Realizacja celu odbywać się będzie poprzez:

- rozpowszechnianie informacji i promocję Podstaw Wsparcia Wspólnoty i funduszy strukturalnych,
- zapewnienie sprawnej wymiany informacji pomiędzy uczestnikami procesu wdrażania funduszy strukturalnych, promocji najlepszych praktyk i rozwiązań, informowania o postępach w realizacji PWW oraz udział w wypracowywaniu rozwiązań proceduralnych i merytorycznych służących wdrażaniu pomocy strukturalnej.

Spodziewane rezultaty

Oczekiwanym rezultatem realizacji priorytetu będzie efektywniejsza absorpcja pomocy strukturalnej, lepsze zrozumienie zasad funkcjonowania Podstaw Wsparcia Wspólnoty, oraz powszechna akceptacja społeczna dla pomocy Unijnej, a tym samym dla akcesji Polski do struktur Unii Europejskiej.

4.3.1. Działanie 1: Rozpowszechnianie informacji i promocja Podstaw Wsparcia Wspólnoty, Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna oraz funduszy strukturalnych

Stworzenie efektywnego systemu rozpowszechniania informacji i promocji Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW), jak również informowanie potencjalnych beneficjentów i partnerów społeczno-gospodarczych o obszarach interwencji funduszy strukturalnych wydatnie przyczyni się do podniesienia ogólnego poziomu wiedzy na temat funduszy strukturalnych oraz uzyskania powszechnej akceptacji dla ich działań.

Rozporządzenie nr 1260/99/WE nakłada na Instytucję Zarządzającą odpowiedzialność za zapewnienie promocji pakietu pomocy strukturalnej a szczególnie za informowanie potencjalnych beneficjentów końcowych i partnerów społeczno-gospodarczych oraz odpowiednich organizacji pozarządowych o szansach stwarzanych przez pomoc strukturalną.

W ramach działania możliwe jest również zgłaszanie projektów utworzenia funduszu grantów dla podmiotów zgłaszających „pomysły projektów” w zakresie rozpowszechniania informacji i promocji PWW i funduszy strukturalnych. Jakakolwiek pomoc publiczna w ramach niniejszego działania przyznawana będzie zgodnie z zasadą *de minimis*.

Cel działania

- zapewnienie promocji oraz rozpowszechniania informacji na temat Podstaw Wsparcia Wspólnoty i funduszy strukturalnych wśród wszystkich potencjalnych beneficjentów funduszy strukturalnych,
- informacja i promocja Programu Pomocy technicznej.

Zakres interwencji

W ramach działania realizowane mogą być następujące typy projektów:

- opracowanie, publikacja i dystrybucja materiałów (wydawnictwa, broszury, foldery, płyty CD oraz w innych możliwych formach) informacyjnych i promujących Podstawy Wsparcia Wspólnoty (PWW), Programu Pomocy technicznej i fundusze strukturalne,

- organizowanie akcji oraz działań promujących i informujących o Podstawach Wsparcia Wspólnoty, Programu Pomocy technicznej i funduszach strukturalnych,
- granty (w ramach funduszu grantów) jako rezultat konkursu na najlepsze projekty z zakresu promocji PWW.

Beneficjenci końcowi

Instytucja Zarządzająca Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW), Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna 2004-2006. ***Grupy docelowe***

Wszyscy potencjalni beneficjenci i odbiorcy pomocy dostępnej w ramach funduszy strukturalnych (włączając szczególnie takie grupy jak: mieszkańcy obszarów wiejskich, niepełnosprawni, mniejszości, bezrobotni itp.).

4.3.2. Działanie 2: Stworzenie i eksploatacja portalu internetowego

Rozpowszechnianie wiedzy o funduszach strukturalnych i możliwościach ich wykorzystania na cele i priorytety zapisane w Podstawach Wsparcia Wspólnoty jest istotne dla uzyskania powszechnej akceptacji społecznej dla operacji funduszy strukturalnych i zwiększenia aktywności potencjalnych beneficjentów. Aby zapewnić swobodny dostęp do informacji dla jak najszerszego grona odbiorców, najbardziej efektywnym kanałem przekazu informacji wydają się być środki multimedialne, a szczególnie wykorzystanie Internetu dla potrzeb informacyjno-edukacyjnych. Zastosowanie Internetu jako nośnika informacji uwzględnia w szczególności potrzebę wprowadzania do systemu komunikacji społecznej nowych technologii informacyjnych.

Cel działania

Informowanie, przy wykorzystaniu elektronicznych środków przekazu, opinii publicznej i potencjalnych beneficjentów o pomocy strukturalnej dostępnej w ramach Podstaw Wsparcia Wspólnoty oraz jej rezultatach, a także o poszczególnych funduszach oraz zakresie ich interwencji.

Zakres interwencji

Przedmiotem wsparcia w ramach tego działania będzie stworzenie rozbudowa i rozwój portalu internetowego informującego o pomocy dostępnej w ramach Podstaw Wsparcia Wspólnoty oraz zapewnienie jego bieżącej obsługi (utrzymanie portalu, uaktualnianie informacji, modyfikacje, promocja itp.).

Beneficjent końcowy

Instytucja Zarządzająca Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW).

Grupy docelowe

Potencjalni beneficjenci i odbiorcy pomocy dostępnej w ramach funduszy strukturalnych.

4.3.3. Działanie 3: Promocja i wymiana informacji pomiędzy uczestnikami procesu realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty

Ze względu na złożony i kompleksowy charakter Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW), jak również dużą liczbę podmiotów zaangażowanych we wdrażanie PWW, niezbędny jest sprawny przepływ i wymiana informacji oraz doświadczeń pomiędzy Instytucją Zarządzającą

Podstawami Wsparcia Wspólnoty, Instytucjami Zarządzającymi poszczególnymi Programami Operacyjnymi oraz Instytucjami Wdrażającymi.

Konieczne jest także, zgodnie z wymogami rozporządzenia nr 1159/2000/WE, włączenie wszystkich zaangażowanych we wdrażanie PWW partnerów społeczno-gospodarczych do dyskusji i wymiany poglądów na temat postępów we wdrażaniu Podstaw Wsparcia Wspólnoty i w realizacji Narodowego Planu Rozwoju w celu zwiększenia efektywności wydatkowania środków i podniesienia poziomu absorpcji.

Cele działania:

- rozpowszechnianie informacji na temat możliwości i zakresu korzystania z pomocy strukturalnej w ramach Podstaw Wsparcia Wspólnoty wśród wszystkich zaangażowanych we wdrażanie PWW partnerów społeczno-gospodarczych,
- promocja „najlepszych projektów” (*best projects*) i „najlepszych praktyk” (*best practices*),
- zapewnienie sprawnego przepływu i wymiany informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie Podstaw Wsparcia Wspólnoty,
- zagwarantowanie przestrzegania przepisów dotyczących promocji i informacji zawartych w przepisach aktów prawa wspólnotowego, zwłaszcza w rozporządzeniu nr 1159/2000/WE.

Zakres interwencji

Przedmiotem wsparcia w ramach tego działania będą:

- organizacja akcji informacyjnych i promocyjnych na temat postępów w realizacji PWW oraz możliwości korzystania z pomocy strukturalnej w ramach Podstaw Wsparcia Wspólnoty,
- organizacja seminariów i warsztatów poświęconych wymianie doświadczeń pomiędzy Instytucją Zarządzającą Podstawami Wsparcia Wspólnoty a instytucjami zarządzającymi, pośredniczącymi i wdrażającymi poszczególne komponenty pomocy strukturalnej.

Beneficjenci końcowi

Instytucja Zarządzająca Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW), Instytucja Płatnicza, Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna.

Grupy docelowe

Wszystkie podmioty zaangażowane w proces wdrażania Podstaw Wsparcia Wspólnoty.

4.4. Priorytety pomocy technicznej w pozostałych Programach Operacyjnych

Obok Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna, zapewniającego wsparcie dla zarządzania PWW na poziomie krajowym, pomoc Techniczna jest także elementem każdego Sektorowego Programu Operacyjnego oraz Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Jednak w przeciwieństwie do Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna, cele pomocy technicznej w SPO i ZPORR są zorientowane na zapewnienie Instytucjom Zarządzającym tymi Programami wystarczających narzędzi, zasobów ludzkich i materialnych służących ich prawidłowemu wdrażaniu. Pomoc Techniczna zaprogramowana w ramach SPO

i ZPORR ma swoją specyfikę sektorową i jest ograniczona ramami instytucjonalnymi systemu wdrażania danego programu. Zachowana jednakże jest spójność i komplementarność pomiędzy działaniami z zakresu pomocy technicznej w programach sektorowych a działaniami pomocy technicznej w Programie Operacyjnym Pomoc Techniczna 2004-2006.

Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw

Celem pomocy technicznej w SPO Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw jest zapewnienie wsparcia dla procesu wdrażania Programu oraz dla efektywnego, zgodnego z *acquis communautaire* i politykami wspólnotowymi wykorzystania finansowego wkładu Wspólnoty oraz środków krajowych poprzez następujące działania:

Wsparcie procesu zarządzania Programem, w szczególności przygotowanie i wybór pomocy, zarządzanie Programem, szkolenia i wydatki osobowe,

Dostarczenie Instytucjom zaangażowanym w zarządzanie i wdrażanie SOP WKP komputerów oraz sprzętu użytku biurowego,

Informacja i promocja działań SOP WKP, mających na celu informowanie i promowanie przedsięwzięć takich jak: publikacja materiałów, organizacja konferencji, seminaria, przepływ informacji itp.,

Wsparcie jednostki ewaluacyjnej.

Rozwój Zasobów Ludzkich

Podstawowym celem Pomocy technicznej (trzeciego priorytetu) w ramach SPO RZL jest wsparcie właściwego zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli SOP RZL, jak również dostarczenie informacji i promocja SOP RZL potencjalnym beneficjentom oraz opinii publicznej.

Priorytet jest wdrażany poprzez następujące działania:

Wsparcie zarządzania Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich za pośrednictwem technicznej i finansowej pomocy w procesie zarządzania, wdrażania, monitorowania i kontroli SOP RZL, jak również pomoc w obsłudze Komitetu Monitorującego oraz efektywnego wykorzystania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego,

Zorganizowanie systemu informacji i promocji operacji Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich celem wypełnienia zobowiązań przez Instytucję Zarządzającą SOP RZL wynikających z art. 46 rozporządzenia nr 1260/99/WE i rozporządzenia nr 1159/2000/WE. Powyższe akty dotyczą rozwoju środków służących informacji i promocji, pomocy w promowaniu Programu i jego działań, a także informowania potencjalnych beneficjentów i opinii publicznej o oferowanych możliwościach pomocy z funduszy strukturalnych,

Zakup niezbędnego sprzętu komputerowego służącego właściwemu wypełnianiu zadań przez Instytucję Zarządzającą SOP RZL, Instytucje Pośredniczące i beneficjentów.

Transport

Pomoc Techniczna w SOP Transport jest podzielona na dwa działania:

Wsparcie efektywnego zarządzania SOP Transport poprzez pełne wzmocnienie procesu wdrażania Programu realizowanego za pośrednictwem: szkoleń, obsługi Komitetów:

Monitorującego i Sterującego, audytu zewnętrznego, zakupu sprzętu komputerowego, pomocy ekspertów, itp.,

Informacja i promocja SOP Transport w oparciu o: informacyjne kampanie promujące Program, obsługę strony internetowej, szkolenie osób odpowiedzialnych za informowanie i promowanie w Instytucji Zarządzającej i Instytucjach Wdrażających.

Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich

Priorytet Pomocy technicznej w SOP Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich wspiera proces zarządzania i wdrażania Programu, wraz z systemem informacji i promocji jego celów.

Pomoc Techniczna Programu zawiera w sobie następujące działania:

Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania Programu poprzez obsługę Komitetów Programu, wydatki osobowe, analizy, ekspertyzy, itp.,

Rozwój instytucjonalny zmierzający do organizacji szkoleń, przeprowadzenia ewaluacji, zakupu sprzętu komputerowego, itp.,

Informacja i Promocja Programu wspierająca wdrażane projekty, pokazująca skuteczne praktyki, publikacje materiałów, konferencje, seminaria, itp.

Rybołówstwo i przetwórstwo ryb

Alokacja funduszy strukturalnych w Priorytecie Pomocy technicznej SOP Rybołówstwo i przetwórstwo ryb służy finansowaniu następujących przedsięwzięć:

- Wydatki na przygotowanie, selekcję, wybór oraz monitoring działań Programu,
- Koszty obsługi Komitetu Monitorującego,
- Wydatki osobowe wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne pracowników zaangażowanych we wdrażanie Programu,
- Rozwój zasobów personelu wdrażającego Program,
- Promocja SOP Rybołówstwo i przetwórstwo ryb,
- Zakup sprzętu komputerowego i multimedialnego,
- Zakup niezbędnego wyposażenia służącego w efektywnym wdrażaniu celów Programu.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Celem działania pomocy technicznej w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego jest zapewnienie wsparcia procesu wdrażania oraz informacji i promocji działań Programu poprzez:

Wsparcie procesu wdrażania Programu – wydatki limitowane, pomoc w przygotowaniu i selekcji projektów, obsługa Komitetów Programu, wydatki osobowe, itp.,

Wsparcie procesu wdrażania Programu – wydatki nielimitowane, szkolenia, zakup wyposażenia, koszty przygotowania analiz, studiów, ekspertyz i raportów, koszty ewaluacji, itp.,

Działania informacyjne i promocyjne przeznaczone na obsługę strony internetowej, publikację materiałów informacyjnych, organizowanie szkoleń dla beneficjentów.

5. Finansowanie

Ogółem na realizację wsparcia technicznego zadań polityki strukturalnej z funduszy strukturalnych i środków krajowych przeznaczone zostanie ok. 182,5 mln EURO. Wartość środków z funduszy strukturalnych przeznaczonych na pomoc techniczną – realizowaną zarówno w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna, jak i w ramach priorytetów pomocy technicznej w innych programach operacyjnych wyniesie – 137 mln EURO. Poziom krajowego współfinansowania dla pomocy technicznej wyniesie około 25%, czyli 45,5 mln EURO (por. Tabela 4).

Przewiduje się, iż prawie 80% tych środków, czyli ok. 145 mln EURO, zostanie alokowanych w ramach sektorowych programów operacyjnych i zintegrowanego programu regionalnego. Pozostała część środków na wsparcie techniczne, tj. 37,7 mln EURO, zostanie wykorzystana na realizację działań w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

Działania w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna będą w całości współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Orientacyjna wartość finansowania Programu w latach 2004-2006 z tego Funduszu wyniesie ok. 28,3 mln EURO co stanowi 75% udziału środków wspólnotowych w finansowaniu Programu. Kwota środków krajowych na współfinansowanie Programu w latach 2004-2006 wyniesie 25%, czyli ok. 9,4 mln EURO.

W układzie poszczególnych priorytetów i działań Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna środki z zasobów funduszy strukturalnych zostaną rozdysponowane w następujący sposób:

Priorytet 1: Wzmocnienie zdolności w zakresie zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW)

Całkowity koszt realizacji Priorytetu 1 wyniesie 12 300 000 euro, w tym wsparcie ze środków funduszy strukturalnych wyniesie 9 225 000 euro, a współfinansowanie ze środków krajowych (wyłącznie z budżetu państwa) 3 075 000 euro.

Na realizację działań limitowanych (Zasada 11.2 rozporządzenia nr 448/2004/WE) wydatkowanych zostanie łącznie 8 000 000 euro, w tym wsparcie ze środków funduszy strukturalnych wyniesie 6 000 000 euro, a współfinansowanie ze środków krajowych (wyłącznie z budżetu państwa) 2 000 000 euro.

Na realizację działań Nielimitowanych (Zasada 11.3 rozporządzenia nr 448/2004/WE) wydatkowanych zostanie łącznie 4 300 000 euro, w tym wsparcie ze środków funduszy strukturalnych wyniesie 3 225 000 euro, a współfinansowanie ze środków krajowych (wyłącznie z budżetu państwa) 1 075 000 euro.

Priorytet 2: Wsparcie informatycznego systemu monitoringu i kontroli finansowej

Całkowity koszt realizacji Priorytetu 2 wyniesie 13 262 000 euro, w tym wsparcie ze środków funduszy strukturalnych wyniesie 9 946 500 euro, a współfinansowanie ze środków krajowych (wyłącznie z budżetu państwa) 3 315 500 euro.

Na realizację działań limitowanych (Zasada 11.2 rozporządzenia nr 448/2004/WE) wydatkowanych zostanie łącznie 5 125 127 euro, w tym wsparcie ze środków funduszy strukturalnych wyniesie 3 843 845 euro, a współfinansowanie ze środków krajowych (wyłącznie z budżetu państwa) 1 281 282 euro.

Na realizację działań Nielimitowanych (Zasada 11.3 rozporządzenia nr 448/2004/WE) wydatkowanych zostanie łącznie 8 136 873 euro, w tym wsparcie ze środków funduszy

strukturalnych wyniesie 6 102 655 euro, a współfinansowanie ze środków krajowych (wyłącznie z budżetu państwa) 2 034 218 euro.

Priorytet 3: Upowszechnianie informacji i promocja funduszy strukturalnych

Całkowity koszt realizacji Priorytetu 3 wyniesie 12 177 287 euro, w tym wsparcie ze środków funduszy strukturalnych wyniesie 9 132 965 euro, a współfinansowanie ze środków krajowych (wyłącznie z budżetu państwa) 3 044 322 euro.

Na realizację działań limitowanych (Zasada 11.2 rozporządzenia nr 448/2004/WE) nie zostaną wydatkowane żadne środki.

Na realizację działań Nielimitowanych (Zasada 11.3 rozporządzenia nr 448/2004/WE) wydatkowanych zostanie łącznie 12 177 287 euro, w tym wsparcie ze środków funduszy strukturalnych wyniesie 9 132 965 euro, a współfinansowanie ze środków krajowych (wyłącznie z budżetu państwa) 3 044 322 euro.

Tabela 2. Indykatorywna tabela finansowa PO Pomocy Technicznej według priorytetów i działań (zobowiązania) w EURO (ceny bieżące)

	Kategoria interwencji	Koszty ogółem (bez Funduszu Spójności)	Publiczne										Typ wydatków
			Ogółem	Wkład wspólnotowy					Krajowy wkład publiczny				
				Ogółem	EFRR	EFS	EFOiGR	FIWR	Ogółem	Budżet państwa	Budżety jednostek samorządu terytorialnego	Inne	
1=2+12	2=3+8	3=4+5+6+7	4	5	6	7	8=9+10+11	9	10	11	12		
Priorytet 1. Wzmocnienie zdolności w zakresie zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli Podstaw wsparcia Wspólnoty (PWW)	411 412 413 414	12 300 000	12 300 000	9 225 000	9 225 000	0	0	0	3 075 000	3 075 000	0	0	
Priorytet 2. Wsparcie systemu informatycznego monitorowania i kontroli finansowej	411 415	13 262 000	13 262 000	9 946 500	9 946 500	0	0	0	3 315 500	3 315 500	0	0	
Priorytet 3. Upowszechnianie informacji i promocja funduszy strukturalnych	411 415	12 177 287	12 177 287	9 132 965	9 132 965	0	0	0	3 044 322	3 044 322	0	0	
PO ogółem		37 739 287	37 739 287	28 304 465	28 304 465	0	0	0	9 434 822	9 434 822	0	0	

Tabela 3. Indykatywna tabela finansowa PO Pomoc Techniczna według priorytetów i działań w rozbiu na lata (zobowiązania) w EURO ceny bieżące

	Koszty ogółem (bez Funduszu Spójności)	Publiczne										Prywatne
		Ogółem	Wkład wspólnotowy					Krajowy wkład publiczny				
			Ogółem	EFRR	EFS	EFOiGR	FIWR	Ogółem	Budżet państwa	Budżety jednostek samorządu terytorialnego	Inne	
1=2+12	2=3+8	3=4+5+6+7	4	5	6	7	8=9+10+11	9	10	11	12	
Priorytet 1	12 300 000	12 300 000	9 225 000	9 225 000	0	0	0	3 075 000	3 075 000	0	0	0
2004	2 703 620	2 703 620	2 027 715	2 027 715	0	0	0	675 905	675 905	0	0	0
2005	3 887 076	3 887 076	2 915 307	2 915 307	0	0	0	971 769	971 769	0	0	0
2006	5 709 304	5 709 304	4 281 978	4 281 978	0	0	0	1 427 326	1 427 326	0	0	0
2004-2006	12 300 000	12 300 000	9 225 000	9 225 000	0	0	0	3 075 000	3 075 000	0	0	0
Priorytet 2	13 262 000	13 262 000	9 946 500	9 946 500	0	0	0	3 315 500	3 315 500	0	0	0
2004	3 490 851	3 490 851	2 618 138	2 618 138	0	0	0	872 713	872 713	0	0	0
2005	5 037 619	5 037 619	3 778 214	3 778 214	0	0	0	1 259 405	1 259 405	0	0	0
2006	4 733 530	4 733 530	3 550 148	3 550 148	0	0	0	1 183 382	1 183 382	0	0	0
2004-2006	13 262 000	13 262 000	9 946 500	9 946 500	0	0	0	3 315 500	3 315 500	0	0	0
Priorytet 3	12 177 287	12 177 287	9 132 965	9 132 965	0	0	0	3 044 322	3 044 322	0	0	0
2004	2 594 060	2 594 060	1 945 545	1 945 545	0	0	0	648 515	648 515	0	0	0
2005	3 737 396	3 737 396	2 803 047	2 803 047	0	0	0	934 349	934 349	0	0	0
2006	5 845 831	5 845 831	4 384 373	4 384 373	0	0	0	1 461 458	1 461 458	0	0	0
2004-2006	12 177 287	12 177 287	9 132 965	9 132 965	0	0	0	3 044 322	3 044 322	0	0	0
PO ogółem	37 739 287	37 739 287	28 304 465	28 304 465	0	0	0	9 434 822	9 434 822	0	0	0
2004	8 788 531	8 788 531	6 591 398	6 591 398	0	0	0	2 197 133	2 197 133	0	0	0
2005	12 662 091	12 662 091	9 496 568	9 496 568	0	0	0	3 165 523	3 165 523	0	0	0
2006	16 288 665	16 288 665	12 216 499	12 216 499	0	0	0	4 072 166	4 072 166	0	0	0
2004-2006	37 739 287	37 739 287	28 304 465	28 304 465	0	0	0	9 434 822	9 434 822	0	0	0

Tabela 4. Zbiorcza tabela finansowa dla Programu Operacyjnego Pomocy Technicznej oraz priorytetów pomocy technicznej w ramach poszczególnych programów operacyjnych (zobowiązania) w euro (ceny bieżące)

Nazwa Programu Operacyjnego	Dziedzina interwencji	Koszty ogółem (bez Funduszu Spójności) 1=2+12	Publiczne										Prywatne 12
			Ogółem 2=3+8	Wkład wspólnotowy					Krajowy wkład publiczny				
				Ogółem 3=4+5+6+7	EFRR 4	EFS 5	EFOiGR 6	IFWR 7	Ogółem 8=9+10+11	Budżet państwa 9	Budżet samorządów 10	Inne 11	
Rozwój zasobów ludzkich													
Priorytet 3. Pomoc Techniczna		25 300 000	25 300 000	19 000 000		19 000 000				6 300 000	6 300 000		
Rybołówstwo i przetwórstwo ryb													
Priorytet 5. Pomoc Techniczna		3 200 000	3 200 000	2 400 000				2 400 000	800 000	800 000			
Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw													
Priorytet 3. Pomoc Techniczna		27 100 000	27 100 000	20 300 000	20 300 000					6 800 000	6 800 000		
Transport													
Priorytet 3. Pomoc Techniczna		12 056 409	12 056 409	9 042 307	9 042 307					3 014 103	3 014 103		
Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego													
Priorytet 4. Pomoc Techniczna		53 209 892	53 209 892	39 903 127	39 903 127					13 306 765	7 806 599	5 500 166	
SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich													
Priorytet 3. Pomoc Techniczna		24 000 000	24 000 000	18 000 000			18 000 000			6 000 000	6 000 000		
Program operacyjny Pomoc Techniczna													
Program ogółem		37 739 287	37 739 287	28 304 465	28 304 465					9 434 822	9 434 822		
Priorytet 1. Wzmocnienie zdolności w zakresie zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli Podstaw wsparcia Wspólnoty (PWW)		12 300 000	12 300 000	9 225 000	9 225 000					3 075 000	3 075 000		
Priorytet 2. Wsparcie systemu informatycznego monitorowania i kontroli finansowej		13 262 000	13 262 000	9 946 500	9 946 500					3 315 500	3 315 500		
Priorytet 3. Upowszechnianie informacji i promocja funduszy strukturalnych		12 177 287	12 177 287	9 132 965	9 132 965					3 044 322	3 044 322		
PO ogółem		182 605 588	182 605 588	136 949 899	97 549 899	19 000 000	18 000 000	2 400 000	45 655 690	40 155 524	5 500 166	0	0

6. System wdrażania Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

System wdrażania Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna, podobnie jak i całej pomocy strukturalnej UE kierowanej do obszarów objętych Celem 1, został przygotowany zgodnie z zasadami i procedurami wspólnotowymi i jest zgodny z wymogami określonymi w art. 18 ust. 2 lit. d rozporządzenia nr 1260/99/WE. Przy konstruowaniu założeń systemu uwzględniono jednak polskie rozwiązania instytucjonalne, prawne i finansowe.

Ponadto, w związku ze szczególnym charakterem Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna, mającego służyć wsparciu i ułatwieniu realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty, niektóre założenia systemu wdrażania odbiegają nieco od rozwiązań zastosowanych w przypadku innych programów operacyjnych (dotyczy to zwłaszcza połączenia funkcji Instytucji Wdrażających i beneficjentów).

6.1. Zarządzanie Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna

6.1.1. Zobowiązania ogólne

Rząd Polski reprezentowany przez Radę Ministrów ponosi ogólną odpowiedzialność za wykonanie zobowiązań wyrażonych w Podstawach Wsparcia Wspólnoty, jak również odpowiada za ich poprawne i efektywne wdrażanie. W szczególności odpowiada za zapewnienie istnienia systemu dostępu do źródeł finansowych i innych źródeł niezbędnych to wdrożenia działań opisanych w Programach Operacyjnych i Podstawach Wsparcia Wspólnoty.

6.1.2. Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna

Zarządzanie Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna jest zadaniem Wydziału Pomocy Technicznej, wyodrębnionego w strukturze departamentu w ramach Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Kontrolę nad zarządzaniem sprawuje Komitet Monitorujący Program Operacyjny Pomoc Techniczna. Instytucja Zarządzająca odpowiada za prawidłowość zarządzania i wdrażania Programu.

Do szczegółowych obowiązków Instytucji Zarządzającej w zakresie zarządzania i monitorowania systemu wdrażania funduszy strukturalnych – zgodnie z regulacjami UE dla funduszy strukturalnych, a zwłaszcza przepisami art. 34 rozporządzenia 1260/99/WE, a także zgodnie z założeniami systemu wdrażania funduszy w Polsce – należy:

- zapewnienie efektywności i poprawności zarządzania i wdrażania programów operacyjnych zgodnie z wymogami art. 34 rozporządzenia 1260/99/WE,
- zapewnienie, że wydatki współfinansowane środkami Unii Europejskiej są poprawnie zarządzane i księgowane,
- zapewnienie, że wszystkie instytucje zaangażowane w zarządzanie poszczególnych programów operacyjnych, mają od momentu rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków zapewnione odpowiednie zaplecze techniczne i zdolność administracyjną tak, aby w pełni wykonywać nałożone na nie zobowiązania,

- dostarczanie Instytucji Płatniczej wniosków o płatność zgodnie z wszelkimi wytycznymi wydanymi przez tę instytucję,
- wdrażanie systemów zarządzania i kontroli zgodnie z procedurami opisanymi w art. 4 rozporządzenia nr 438/2001/WE z dnia 2 marca 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia nr 1260/99/WE dotyczącego zarządzania i systemów kontroli pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych Dz. Urz. WE L 063 z 03.03.2001 r., zwane dalej „rozporządzeniem nr 438/2001/WE”,
- przewodniczenie Komitetowi Monitorującemu program operacyjny i prowadzenie jego sekretariatu,
- przygotowanie Uzupełnienia danego programu operacyjnego i przekazanie do akceptacji przez Komitet Monitorujący program operacyjny, następnie przesłanie do Komisji Europejskiej,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji danego programu operacyjnego (*Communication Action Plan for Information and Publicity*),
- przechowywanie wszelkiej dokumentacji związanej z realizacją projektów, co najmniej przez 3 lata od daty ostatniej płatności przekazanej przez Komisję Europejską w ramach programu operacyjnego,
- zapewnienie – zgodnie z art. 7 rozporządzenia nr 438/2001/WE – kompletnej i wystarczającej ścieżki audytu wydatków oraz współfinansowania we wszystkich zaangażowanych jednostkach, włączając beneficjentów końcowych, instytucje pośredniczące i Instytucję Zarządzającą.

6.1.3. Beneficjenci

W ramach PO PT beneficjentami są instytucje wskazane przez Instytucję Zarządzającą odpowiedzialne za wdrażanie działań za pomocą składanych i realizowanych projektów.

W związku ze szczególnym charakterem Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna – mającego służyć wsparciu i ułatwieniu realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty w jednej instytucji połączono funkcje i zadania beneficjentów oraz Instytucji Zarządzającej. Zapewniono jednakże stosowny podział wewnątrz struktur administracyjnych pomiędzy jednostkami pełniącymi funkcję beneficjentów Programu (jednostkami realizującymi projekty). Tym samym Instytucja Zarządzająca, będąc jednocześnie beneficjentem, będzie odpowiedzialna za zapewnienie skutecznego wdrażania działań i projektów oraz ich pełną zgodność z rozporządzeniem nr 1260/99/WE, w tym zgodność z elementami odnoszącymi się do kontroli zarządzania finansami, informowania oraz zamówień publicznych. Beneficjenci monitorują także pomoc przekazywaną na niższe szczeble systemu oraz przygotowują raporty dla Instytucji Zarządzających.

Szczegółowe obowiązki beneficjentów przedstawiają się następująco:

- opracowanie projektu i złożenie go w Wydziale Pomocy Technicznej w Departamencie Programów Pomocowych i Pomocy Technicznej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego,
- zawieranie umów z usługodawcami, wykonawcami i dostawcami po przeprowadzeniu procedury przetargowej,

- przygotowanie kwartalnych, rocznych i końcowych raportów monitoringowych z wdrażania projektu, z zestawieniem faktycznie poniesionych wydatków, oraz przekazanie ich do Instytucji Zarządzającej Programem,
- zagwarantowanie, że przedstawiane Instytucji Zarządzającej wydatki są rzeczywiście poniesionymi wydatkami odnoszącymi się do działań albo projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych,
- prowadzenie bieżącej kontroli realizacji projektów,
- sporządzanie rocznych i wieloletnich prognoz wydatków w ramach działań i projektów,
- przekazywanie kopii zapłaconych faktur w celu uzyskania refinansowania poniesionych wydatków z funduszy,
- przechowywanie wszelkich dokumentów związanych z realizacją projektu co najmniej przez 3 lata od daty ostatniej płatności przekazanej przez Komisję Europejską w ramach Programu.

6.1.4. Komitet Sterujący Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

Instytucje Zarządzające mogą powoływać Komitety Sterujące celem wsparcia procesu wdrażania Programów. Komitet Sterujący jest powoływany przez Instytucję Zarządzającą w sposób zapewniający reprezentatywność. Instytucja Zarządzająca przewodniczy Komitetowi Sterującemu i zapewnia obsługę jego prac. Do zadań Komitetu Sterującego należy opiniowanie i rekomendowanie Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym listy projektów kwalifikujących się do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, oraz ich koordynację i spójność z projektami z zakresu wsparcia technicznego realizowanymi w ramach innych programów operacyjnych.

6.1.5. Uzupełnienie Programu

Wdrażanie priorytetów i działań w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna będzie zadaniem beneficjentów, precyzyjnie i ostatecznie wskazanych w Uzupełnieniu Programu. Dokument ten – zgodnie z przepisami art. 18 ust. 3 rozporządzenia nr 1260/99/WE oraz art. 11 ust. 2 i 3 ustawy o Narodowym Planie Rozwoju – będzie zawierał ponadto:

- szczegóły i główne cele działań w ramach Programu oraz ocenę *ex ante* skwantyfikowanych działań, o ile jest możliwe dokonanie ich kwantyfikacji, i odpowiednie wskaźniki monitorowania – art. 18 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 1260/99/WE,
- szczegółowy opis beneficjentów – art. 18 ust. 3 lit. b rozporządzenia nr 1260/99/WE,
- formy możliwej pomocy,
- kryteria wyboru projektów oraz skład i sposób działania Komitetu Sterującego,
- plan finansowy wyszczególniający dla każdego działania finansową alokację przewidywaną jako wkład EFRR, wielkość środków publicznych i prywatnych odnoszących się do wkładu Funduszu – art. 18 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 1260/99/WE,

- opis rozwiązań dotyczących współfinansowania działań z uwzględnieniem krajowego systemu instytucjonalnego, prawnego i finansowego – art. 18 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 1260/99/WE,
- działania służące promocji Programu – art. 18 ust. 3 lit. d rozporządzenia nr 1260/99/WE,
- opis rozwiązań uzgodnionych między Komisją a stroną polską dotyczących skomputeryzowanej wymiany danych – art. 18 ust. 3 lit. e rozporządzenia nr 1260/99/WE.

6.2. Zarządzanie finansowe i kontrola

System zarządzania finansowego i kontroli środków pochodzących z funduszy strukturalnych będzie działał zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu nr 1260/99/WE oraz rozporządzeniu nr 438/2001/WE. Podział funkcji w zakresie zarządzania finansowego i kontroli jednostek zaangażowanych we wdrażanie funduszy strukturalnych został dokonany przy uwzględnieniu różnych zadań wykonywanych przez te jednostki (*Por. Schemat 1: Zarządzanie finansowe i kontrola wydatków z EFRR w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna – model uproszczony, str. 66*). Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna jest, w kontekście zarządzania finansowego i kontroli w szczególności odpowiedzialna za zagwarantowanie, że wszystkie instytucje biorące udział w zarządzaniu i wdrażaniu Podstaw Wsparcia Wspólnoty zachowują oddzielny system rachunkowości dla środków wspólnotowych albo odpowiedni kod księgowy dla wszystkich transakcji finansowych związanych z pomocą.

Minister Finansów wykonuje zadania Instytucji Płatniczej przy pomocy Departamentu Instytucji Płatniczej w Ministerstwie Finansów, natomiast zadania związane z kontrolą środków przy pomocy Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej. Instytucja Zarządzająca Programem, we współpracy z Instytucją Płatniczą jest zobowiązana do przedstawienia Komisji Europejskiej opisu ustalonych rozwiązań z zakresu zarządzania finansowego i kontroli w celu zagwarantowania, że środki wspólnotowe są wykorzystywane efektywnie i prawidłowo zgodnie z art. 5 i 13 rozporządzenia nr 438/2001/WE.

Instytucja Zarządzająca Programem zapewnia, że odpowiednie instytucje są w pełni poinformowane o obowiązkach w zakresie zarządzania finansowego wydatków współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych, jak też zagwarantują, że zadania związane z zarządzaniem finansowym oraz ogólnym zarządzaniem programem operacyjnym są prowadzone przez odrębne jednostki organizacyjne.

6.2.1. Jednostka Monitorująco-Kontrolna EFRR

Dla EFRR, tak samo jak dla każdego z funduszy strukturalnych powołana zostanie Krajowa Jednostka Monitorująco-Kontrolna, która będzie funkcjonować niezależnie od Instytucji Zarządzających. Krajowe Jednostki Monitorująco-Kontrolne zostały utworzone w następujących ministerstwach: Ministerstwie Gospodarki i Pracy (dla EFRR i EFS) oraz Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi (dla EFOiGR i FIWR). Ich funkcjonowanie nie zwalnia Instytucji Zarządzających od obowiązków nałożonych na nie przez Rozporządzenia.

Do zadań Jednostki Monitorująco-Kontrolnej EFRR należy:

- monitorowanie i kontrola zastosowania zasady kwalifikowalności dla wydatków pochodzących z funduszy i powiązanego z nimi współfinansowania,
- cykliczne przygotowywanie raportów dla potrzeb zarządzania krajowego.

6.2.2. Instytucja płatnicza

Funkcję Instytucji Płatniczej dla wszystkich funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, w rozumieniu art. 9 rozporządzenia nr 1260/99/WE, w imieniu Ministra Finansów pełni Departament Instytucji Płatniczej.

Do zadań Instytucji Płatniczej należy w szczególności:

- obsługa rachunków, na których gromadzone są środki funduszy strukturalnych,
- certyfikowanie wobec Komisji Europejskiej, że deklaracje wydatków są przygotowane na bazie wiarygodnych i weryfikowalnych dokumentów,
- przygotowywanie i przesyłanie do Komisji Europejskiej wniosków o płatności w celu refundacji poniesionych wydatków,
- przekazywanie Komisji Europejskiej – nie później niż do 30 kwietnia każdego roku – rocznej prognozy wydatków dla bieżącego i następnego roku,
- gromadzenie, wyodrębnionymi kanałami monitoringu finansowego, informacji statystycznych i finansowych na potrzeby Instytucji Zarządzającej PWW i Krajowego Komitetu Monitorującego PWW,
- nadzór nad sprawnością działania bazy danych monitoringu (SIMIK).

Ponadto, zadaniem Ministerstwa Finansów jest także przygotowywanie wytycznych dotyczących zarządzania finansowego i kontroli finansowej oraz nadzorowanie i kontrolowanie ich realizacji w Instytucjach Zarządzających. Rozwiązania te zapewnią, że środki funduszy strukturalnych będą docierały do beneficjentów w możliwie najkrótszym czasie (art. 32 ust. 1 rozporządzenia nr 1260/99/WE).

6.2.3. Audyt i procedury kontroli

Poświadczenie zamknięcia pomocy

Wydawanie na podstawie art. 38 ust. 1 lit f rozporządzenia nr 1260/99/WE poświadczenia zamknięcia pomocy (*declaration on winding-up of the assistance*) jest kompetencją organu niezależnego od Instytucji Zarządzających, Instytucji Płatniczej i Instytucji Pośredniczących – Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej wykonuje to zadanie za pomocą komórki organizacyjnej w Ministerstwie Finansów – Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej. Poświadczenie zamknięcia pomocy jest wydawane na podstawie rezultatów kontroli 5% wszystkich kwalifikowalnych wydatków.

Kontrola pogłębiona

Kontrole pogłębione w rozumieniu art. 10 i 11 rozporządzenia nr 438/2001/WE przeprowadzają Urzędy Kontroli Skarbowej (UKS). Kontrola pogłębiona obejmuje:

- sprawdzanie skuteczności zastosowanych systemów zarządzania i kontroli,

- kontrolę 5% wszystkich kwalifikowanych wydatków każdej udzielonej pomocy, przeprowadzona na podstawie reprezentatywnej próby zaakceptowanych operacji.

Kontrolę pogłębioną wykonuje 16 urzędów kontroli skarbowej (UKS). Za jej koordynację, w tym wybór reprezentatywnej próby, jednolitą metodologię kontroli, systematyzowanie wyników i przekazywanie ich odpowiednim instytucjom krajowym oraz KE, odpowiedzialny jest Departament Certyfikacji i Poświadczeń środków z Unii Europejskiej w Ministerstwie Finansów.

Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej

Departament Certyfikacji i Poświadczeń środków z Unii Europejskiej odpowiada za opracowanie ogólnego planu kontroli dla wszystkich UKS. W procesie planowania zostanie zapewniony udział (na zasadach eksperckich) Jednostek Monitorująco-Kontrolnych (JM-K).

Ogólny plan zawiera podstawowy zakres sprawdzenia oraz wytyczne co do sposobu wykonywania przez UKS sprawdzenia 5% wszystkich kwalifikowanych wydatków. Sprawdzenie odbywa się na podstawie badania reprezentatywnej próbki zatwierdzonych operacji.

Departament Certyfikacji i Poświadczeń środków z Unii Europejskiej zleca wszystkim UKS sprawdzenie 5% wszystkich kwalifikowanych wydatków oraz przeprowadzenie kontroli doraźnych. W tym zakresie Departament Certyfikacji i Poświadczeń środków z Unii Europejskiej nadzoruje merytorycznie prace UKS. Departament Certyfikacji i Poświadczeń środków z Unii Europejskiej jest odbiorcą informacji uzyskanych w wyniku przeprowadzonych przez UKS kontroli doraźnych.

UKS zwracają się z wnioskami o interpretacje w zakresie kwalifikowalności wydatków do Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń środków z Unii Europejskiej. Departament ten konsultuje się z Jednostką Monitorująco-Kontrolną (JMK) w zakresie kwalifikowalności wydatków. Zweryfikowana informacja o kwalifikowalności jest przekazywana wszystkim UKS. Wyżej opisana zasada ma na celu zapewnienie stosowania jednolitej wykładni w zakresie kwalifikowalności przez wszystkie UKS.

Departament Certyfikacji i Poświadczeń środków z Unii Europejskiej przekazuje do KE informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach na zasadach określonych w ustawie o kontroli skarbowej.

Departament Certyfikacji i Poświadczeń środków z Unii Europejskiej odpowiadać będzie za spójność standardów i procedur wykonywanej przez UKS kontroli.

Urzędy Kontroli Skarbowej

W UKS funkcje kontroli pogłębionej będą pełniły wydziały kontroli budżetowej, bądź utworzone w ramach urzędów jednostki ds. kontroli środków pomocowych. Ze względu na umiejscowienie wszystkich organów centralnych odpowiedzialnych za przepływy środków finansowych z UE w Warszawie, w Urzędzie Kontroli Skarbowej w Warszawie została wyodrębniona jednostka odpowiedzialna tylko i wyłącznie za kontrolę środków pochodzących z UE. Jednostki zaangażowane w przepływ i zarządzanie środkami z funduszy strukturalnych oraz pozostałe podmioty prawne, z siedzibą poza terytorium województwa mazowieckiego, będą kontrolowane przez UKS w danych województwach.

Koordynacja kontroli oraz ich nadzór (w tym standaryzacja procedur) wykonywana jest przez Departament Certyfikacji i Poświadczeń środków z Unii Europejskiej.

UKS dokonują sprawdzenia 5% wszystkich kwalifikowanych wydatków na podstawie próbek reprezentatywnych zatwierdzonych operacji, przeprowadzają kontrole doraźne oraz przeprowadzają badanie systemu wdrażania.

Sprawdzenie 5% wydatków będzie miało charakter systematyczny, uwzględniać będzie reprezentatywną próbę operacji – tak, aby uzyskać możliwość wnioskowania o całości populacji operacji.

Poszczególne UKS opracowują szczegółowy plan kontroli na poziomie regionalnym. Plan uwzględniać będzie zakres oraz wytyczne ogólnego planu sporządzonego w Departamencie Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej. Szczegółowe plany kontroli po opracowaniu zostają przekazane do Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej. Na etapie planowania istnieje możliwość udziału, na zasadach udziału eksperckiego, Jednostek Monitorująco-Kontrolnych.

UKS przeprowadzają zlecone im przez Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej w/w zadania zgodnie z opracowanymi przez ten departament wytycznymi.

UKS opracowują programy kontroli, będące szczegółowymi planami konkretnego badania wyznaczającymi cele, zakres i techniki.

UKS dokonują sprawdzenia 5% wszystkich kwalifikowanych wydatków na podstawie właściwej metody pobierania próbek, ze szczególnym zwróceniem uwagi na:

- sprawdzenie skuteczności zastosowanych systemów zarządzania i kontroli,
- sprawdzenie wybiórcze, na podstawie analizy ryzyka, poświadczonych wydatków na różnych rozpatrywanych poziomach.

Przy sprawdzaniu systemów UKS sprawdzają czy we wszystkich podmiotach zaangażowanych w pozyskiwanie i wydatkowanie funduszy są opracowane procedury zapewniające skuteczność tych systemów, czy postępuje się zgodnie z tymi procedurami, czy są one stosowane poprawnie oraz czy procedury te rzeczywiście zapewniają skuteczność i efektywność tych systemów.

Każdorazowo przy sprawdzeniu 5% wydatków UKS sprawdzają, czy wyciągi z wydatków obejmują wyłącznie wydatki:

- które rzeczywiście zostały poniesione w okresie ubiegania się określonym w decyzji i które można uznać za kwalifikowane oraz które są poparte otrzymanymi fakturami lub innymi dokumentami księgowymi o równoważnej dowodowej ważności,
- które zostały poniesione w działaniach wybranych do finansowania w ramach określonego projektu zgodnie z kryteriami i procedurami ich wyboru.

Audyt wewnętrzny

We wszystkich instytucjach zaangażowanych we wdrażanie funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności, należących do sektora finansów publicznych, stworzono komórki audytu wewnętrznego. Komórka audytu wewnętrznego nie jest zaangażowana w żadną działalność operacyjną jednostki sektora finansów publicznych. Pełni ona funkcję ciała doradczego dla kierownika instytucji, zapewniając go jednocześnie o prawidłowym funkcjonowaniu systemu zarządzania finansowego i kontroli.

Ustanowienie audytu wewnętrznego wiąże się bezpośrednio z wdrażaniem ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych, ustawy o organizacji i trybie pracy Rady Ministrów oraz o zakresie działania ministrów, ustawy o działach administracji rządowej oraz ustawy o służbie cywilnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 102, poz. 1116), która weszła w życie 1 stycznia 2002 r..

Raportowanie nieprawidłowości

Wszystkie odpowiednie instytucje są odpowiedzialne za wykrywanie nieprawidłowości i zgłaszanie ich do Instytucji Zarządzającej Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna, która na ich podstawie sporządza raporty o nieprawidłowościach dla Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej oraz przekazuje do wiadomości Instytucji Płatniczej. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej przy pomocy Departamentu Kontroli Skarbowej I w Ministerstwie Finansów informuje KE o nieprawidłowościach w oparciu o uzyskane informacje. Instytucja Płatnicza ponosi ogólną odpowiedzialność za korekty finansowe i odzyskiwanie nieprawidłowo wypłaconych kwot. Instytucje te działają zgodnie z art. 8 rozporządzenia nr 438/2001/WE.³⁾

Kwalifikowanie wydatków

Zgodnie z art. 30 rozporządzenia nr 1260/99/WE, wydatek odnoszący się do operacji jest uznawany za odpowiedni do współfinansowania z funduszy strukturalnych jedynie wówczas, gdy operacje te tworzą część danej pomocy. Wstępnej oceny kwalifikowalności dokonywać będzie Instytucja Zarządzająca Programem, natomiast kontrolę poprawności zakwalifikowania danych wydatków do finansowania w układzie poszczególnych funduszy strukturalnych prowadzić będzie Jednostka Monitorująco-Kontrolna EFRR.

Data początkową oceny kwalifikowalności danego wydatku w Programie Operacyjnym Pomoc Techniczna jest dzień, w którym wniosek o przyznanie pomocy strukturalnej na realizację Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna trafił do Komisji Europejskiej. Datą końcową oceny kwalifikowalności danego wydatku w Programie Operacyjnym Pomoc Techniczna jest data określona w decyzji Komisji Europejskiej przyznającej środki z funduszy strukturalnych na realizację Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. Wydatki poniesione nie mieszczące się w przedziale czasowym wyznaczonym przez powyższe daty nie będą uważane za odpowiednie do udzielenia wsparcia w ramach tego Programu.

Zasady wspólne dotyczące kwalifikowalności wydatków na działania z zakresu pomocy technicznej zostały przedstawione w rozporządzeniu nr 448/2004/WE.

Działania podlegające limitom wydatków zgodnie z Zasadą 11.2 rozporządzenia nr 448/2004/WE:

- wydatki związane z selekcją, monitorowaniem i kontrolą projektów, pomocy i działań. W ramach tych operacji przewiduje się finansowanie ekspertyz potrzebnych do wyboru

---

³⁾ Zgodnie z art. 54 rozporządzenia Komisji nr 1828/2006/WE/ z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady nr 1083/2006/WE ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia nr 1080/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz.Urz. UE L 371 z 27.12.2006, str. 1), z dniem 16 stycznia 2007 r. rozporządzenie Komisji nr 438/2001/WE z dnia 2 marca 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady nr 1260/1999/WE dotyczącego zarządzania i systemów kontroli pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych (Dz.Urz. WE L 63 z 03.03.2001; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 14, t. 1, str. 132) utraciło moc obowiązującą. Jednakże rozporządzenie nr 438/2001/WE może być nadal stosowane w zakresie określonym w art. 54 rozporządzenia Komisji nr 1828/2006/WE.

projektów oraz pokrycie kosztów ekspertów wspierających Komitet Sterujący. Możliwe jest także opłacenie przeprowadzenia audytu przez zewnętrzną firmę audytorską,

- koszty związane z funkcjonowaniem Komitetu Monitorującego i jego Podkomitetów (przewiduje się pokrycie kosztów uczestnictwa tj. dojazdów, noclegów i delegacji dla stałych członków Komitetu, jak i dla ekspertów uczestniczących w pracach tych Komitetów oraz przygotowania raportów nt. postępów we wdrażaniu Programu),
- refundacja kosztów wynagrodzeń wraz z ubezpieczeniami społecznymi urzędników służby cywilnej, urzędników publicznych lub innych pracowników oddelegowanych do prowadzenia powyższych zadań,
- doskonalenie kadry wdrażającej Program Operacyjny,
- przewidziane jest także prowadzenie szkoleń dla osób pracujących przy wdrażaniu, które mają na celu wymianę doświadczeń, poprawę efektywności pracy oraz poznanie ewentualnych zmian w ramach Programu.

Działania nie podlegające limitom wydatków zgodnie z Zasadą 11.3 rozporządzenia nr 448/2004/WE:

- promocja operacji Programów Operacyjnych,
- prowadzenie kampanii informacyjnej dla potencjalnych odbiorców pomocy. W ramach tej kampanii przeprowadzane są konferencje i seminaria dla beneficjentów, rozpowszechniane są dokumenty programowe jak również wnioski o pomoc wraz z instrukcją wypełniania, oraz działalność strony internetowej, której celem jest bieżące informowanie o realizacji Programów,
- doskonalenie kadry wdrażającej Programy Operacyjne,
- przewidziane jest także prowadzenie szkoleń dla osób zaangażowanych w proces wdrażania, które mają na celu wymianę doświadczeń, poprawę efektywności pracy oraz poznanie ewentualnych zmian wprowadzonych do Programów,
- zakup sprzętu komputerowego wykorzystywanego bezpośrednio do zarządzania i monitorowania programów operacyjnych.

Wielkość wspólnotowego wkładu w finansowanie działań objętych limitem wydatków nie powinna przekroczyć wartości określonych w pkt 2.4. Zasady nr 11 rozporządzenia nr 448/2004/WE, czyli procentowego wkładu funduszy strukturalnych w finansowanie programu w stosunku do całkowitej wartości pomocy unijnej dla danego programu.

Dla sektorowych i regionalnych programów operacyjnych ograniczenia stanowią sumę następujących kwot:

- 2,5% tej części całkowitego wkładu funduszy strukturalnych, która jest mniejsza lub równa kwocie 100 milionów EUR,
- 2% tej części całkowitego wkładu funduszy strukturalnych, która przekracza kwotę 100 milionów EUR, ale jest mniejsza lub równa kwocie 500 milionów EUR,
- 1% tej części całkowitego wkładu funduszy strukturalnych, która przekracza kwotę 500 milionów EUR, ale jest mniejsza lub równa kwocie 1 000 milionów EUR,

- 0,5% tej części całkowitego wkładu funduszy strukturalnych, która przekracza kwotę 1 000 milionów EUR.

Wielkość wspólnotowego wkładu w finansowanie działań z zakresu pomocy technicznej określonych zgodnie z Zasadą 11.3 rozporządzenia nr 448/2004/WE nie podlega limitom i przewidziane na ten cel wydatki nie są ograniczone procentowym udziałem funduszy strukturalnych.

6.2.4. Przepływy finansowe

Przeływ płatności oraz procedury monitoringu i weryfikacji płatności prezentuje *Schemat 1: Zarządzanie finansowe i kontrola wydatków z EFRR w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna* na str. 66.

Środki z funduszy strukturalnych w polskim systemie finansów publicznych.

1. Status środków pomocowych ujęty jest w myśl ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. O finansach publicznych (Dz. U. z 2003r. Nr 15, poz. 148, późn. zm.⁴), zwaną dalej „ustawą o finansach publicznych”:
  - zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 2a ustawy o finansach publicznych, środki z funduszy strukturalnych są środkami publicznymi,
  - rozliczanie ich jest analogiczne jak dla dotacji z budżetu państwa,
  - są gromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które na podstawie umowy będą otwierane w Narodowym Banku Polskim.
2. Nadzór finansowy – zgodnie z art. 30b ust. 2 ustawy o finansach publicznych, Minister Finansów sprawuje nadzór finansowy nad środkami pochodzącymi z funduszy strukturalnych.
3. Sposób przedstawienia w ustawie budżetowej.
  - zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 5 ustawy o finansach publicznych, w odniesieniu do pomocy strukturalnej, prezentacja realizowanych programów w ustawie budżetowej następuje w formie załączników. Do ustawy budżetowej będzie włączane *“zestawienie programów i projektów realizowanych ze środków, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2a ustawy o finansach publicznych, w podziale na poszczególne okresy realizacji i źródła pochodzenia środków na ich realizację; w odniesieniu do programów zestawienie sporządza się według kategorii interwencji funduszy strukturalnych.”*
4. Podstawowe zasady wydatkowania środków pomocy strukturalnej:
  - wydatkowanie wyłącznie na z góry określony cel – art. 30 pkt 1 ustawy o finansach publicznych,
  - zgodnie z obowiązującymi procedurami – art. 30 pkt 2 ustawy o finansach publicznych,
  - zasady rozliczania – jak dla dotacji z budżetu państwa – art. 30a ustawy o finansach publicznych.

---

⁴) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 594, Nr 96, poz. 874, Nr 166, poz. 1611 i Nr 189, poz. 1851, oraz z 2004 r. nr 19, poz. 177 i Nr 93, poz. 890, Nr 121, poz. 1264 i Nr 123, poz. 1291.

5. Sankcje przewidziane za naruszenie obowiązujących zasad:
  - zwrot środków wraz z odsetkami – art. 30d ust. 4 ustawy o finansach publicznych,
  - niemożność ubiegania się o przyznanie pomocy przez kolejne trzy lata – art. 30d ust. 5 ustawy o finansach publicznych,
  - zarzut naruszenia dyscypliny finansów publicznych z art. 138 ust. 1 pkt 4 i 18 ustawy o finansach publicznych i ewentualne ukaranie, zgodnie z przepisami Działu V niniejszej ustawy.

Dla środków prowadzona będzie odrębna księgowość i sprawozdawczość.

Schemat przepływu środków z funduszu EFRR w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

Podstawowe elementy systemu (*Por. Schemat 2. Przepływy finansowe z funduszu EFRR w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na stronie 67*):

1. Komisja Europejska wydaje decyzję o zatwierdzeniu pomocy i przyznaniu środków z funduszy (art. 31 ust. 1 rozporządzenia nr 1260/99WE).
2. Po wydaniu decyzji następuje wypłata zaliczki w wysokości 10% i 6% środków z funduszy dla danej pomocy – na rzecz Instytucji Płatniczej. Zaliczka może zostać podzielona zasadniczo na nie więcej niż 2 lata budżetowe – w zależności od dostępności środków budżetowych (art. 32 ust. 2 rozporządzenia nr 1260/99WE).
3. Zaliczka jest przekazywana na rachunki Ministerstwa Finansów (Instytucji Płatniczej), utworzone odpowiednio dla każdego funduszu zaliczanego do grupy funduszy strukturalnych (EFRR, EFS, EFOiGR, FIWR). Ministerstwo Finansów dysponuje także drugą grupą rachunków, na których gromadzone są środki na realizację poszczególnych programów operacyjnych.
4. Po dokonaniu w Ministerstwie Finansów podział środków na poszczególne programy środki z odpowiedniego rachunku "funduszowego" są przekazywane na odpowiedni rachunek "programowy". Drugi poziom rachunków jest niezbędny ze względu na obowiązek przedstawiania przez Instytucję Płatniczą rozliczeń Komisji Europejskiej także w podziale na poszczególne programy operacyjne. Czas dokonywania operacji na tych rachunkach będzie ograniczony do niezbędnego minimum. Rachunki o których mowa zostaną utworzone na podstawie umowy rachunku bankowego zawartej pomiędzy Ministerstwem Finansów, a Narodowym Bankiem Polskim, zgodnie z art. 30d ustawy o finansach publicznych.
5. Minister Finansów, na podstawie porozumienia zawartego z Instytucją Zarządzającą Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna, przewidzianego w art. 30b ust. 3 ustawy o finansach publicznych, przekazuje środki z rachunku "programowego" (Programu Operacyjnego Pomocy technicznej) Ministerstwa Finansów odpowiednio na rachunek Instytucji Zarządzającej tj. Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Wszystkie wymienione powyżej rachunki będą odrębnymi od rachunków służących obsłudze środków budżetu państwa. Podstawy prawne do posiadania odrębnych rachunków, na których gromadzone będą środki pochodzące z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności zawarte są w art. 30d ustawy o finansach publicznych.
6. Środki pochodzące z zaliczki, przekazane na rachunek Instytucji Zarządzającej posłużą do jak najszybszej refundacji wydatków poniesionych przez beneficjentów.

7. Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna będzie zawierać umowy (wydawać decyzję) z beneficjentem. W umowie lub decyzji określona zostanie m. in. wartość kontraktu, w tym wielkość środków UE, w podziale na poszczególne okresy realizacji (przewidywany harmonogram realizacji projektu), a także źródło współfinansowania krajowego (musi być zapewnione przez składającego projekt). Zgodnie z art. 30b ust. 1 ustawy o finansach publicznych, umowa lub decyzja zawarta z beneficjentem zawierać może także szczegółowe warunki wykorzystania i rozliczania przyznanych środków pochodzących z UE.
8. Uczestniczące w systemie wdrażania Programu instytucje wdrażające mogą zostać upoważnione przez odpowiedniego ministra – na podstawie umowy – do dokonywania płatności z rachunku utworzonego na poziomie Instytucji Zarządzającej. Z tego rachunku dokonana będzie wypłata na rzecz beneficjenta Programu. Wypłata refundacji następuje po zatwierdzeniu wniosku o płatność przez Instytucję Zarządzającą.
9. Kwestie związane z dokonywaniem płatności pomiędzy Komisją Europejską a Instytucją Płatniczą reguluje art. 32 rozporządzenia nr 1260/99/WE, natomiast sposób poświadczania wydatków – art. 9 rozporządzenia nr 438/2001/WE.
10. Rachunki prowadzone są w EURO, co pozwala na ograniczenie wysokości ewentualnych strat wynikających z różnic kursowych, które powstawałyby przy przechodzeniu środków w złotych przez system rachunków. Rozliczenia przed Komisją Europejską dokonywane będą w EURO, zgodnie z wymaganiami art. 33 rozporządzenia nr 1260/99/WE.

Planowanie środków na realizację Programu / projektów w tym środków na współfinansowanie

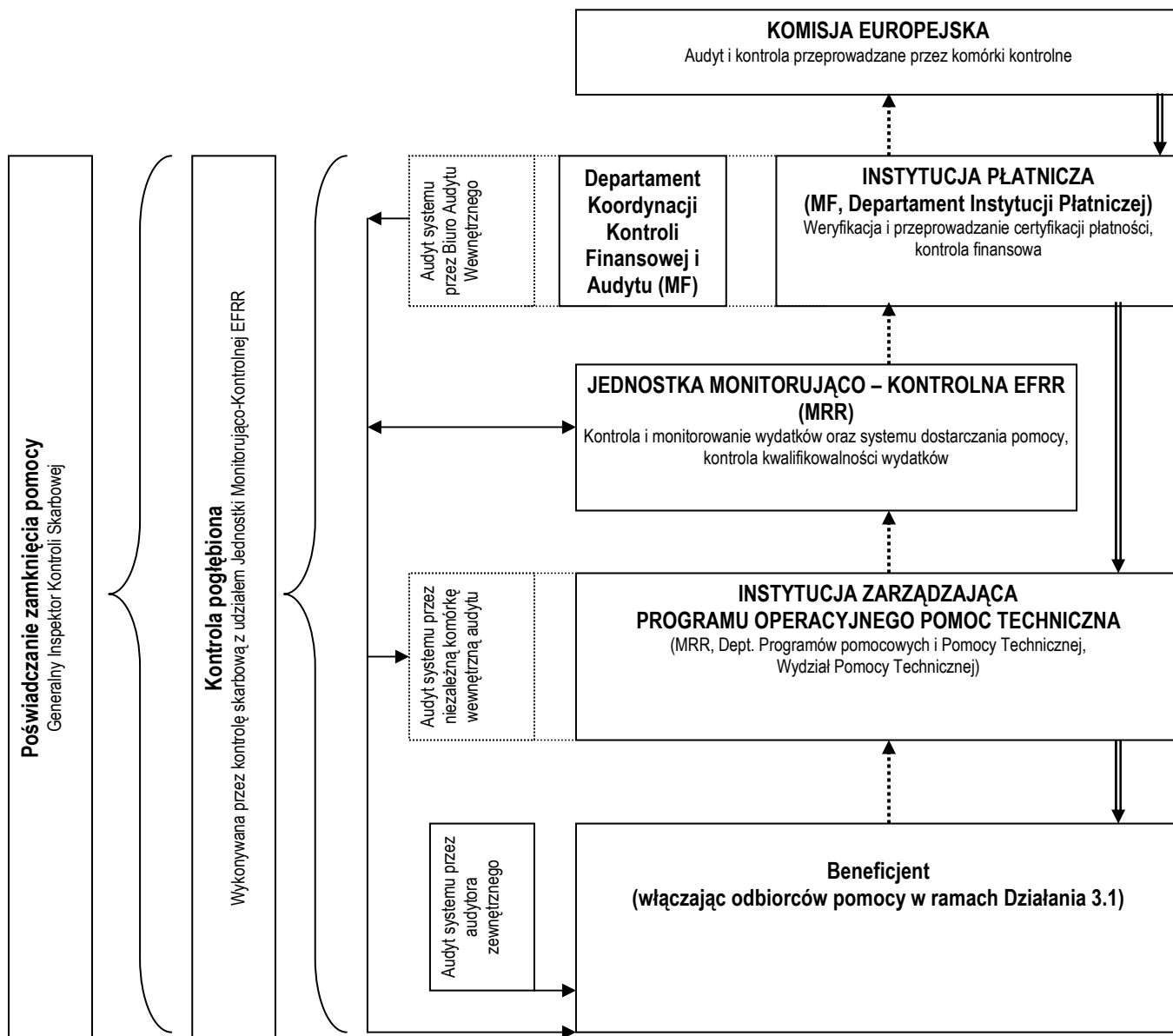
Środki z funduszy strukturalnych będą przekazywane beneficjentom tylko w postaci refundacji kwot wcześniej przez nich wydatkowanych przy realizacji projektu. Refundacja wypłacana jest w wysokości odpowiadającej udziałowi środków z funduszy strukturalnych w całkowitych kosztach kwalifikowanych projektu.

Beneficjent składając wniosek o dofinansowanie projektu z EFRR przedstawia propozycje montażu finansowego uwzględniającego zarówno finansowanie ze środków z funduszy strukturalnych jak i środki własne. W celu realizacji zadania – projektu, beneficjent powinien więc zaplanować środki na jego realizację w odpowiedniej wysokości umożliwiającej zachowanie płynności finansowej przy realizacji projektu.

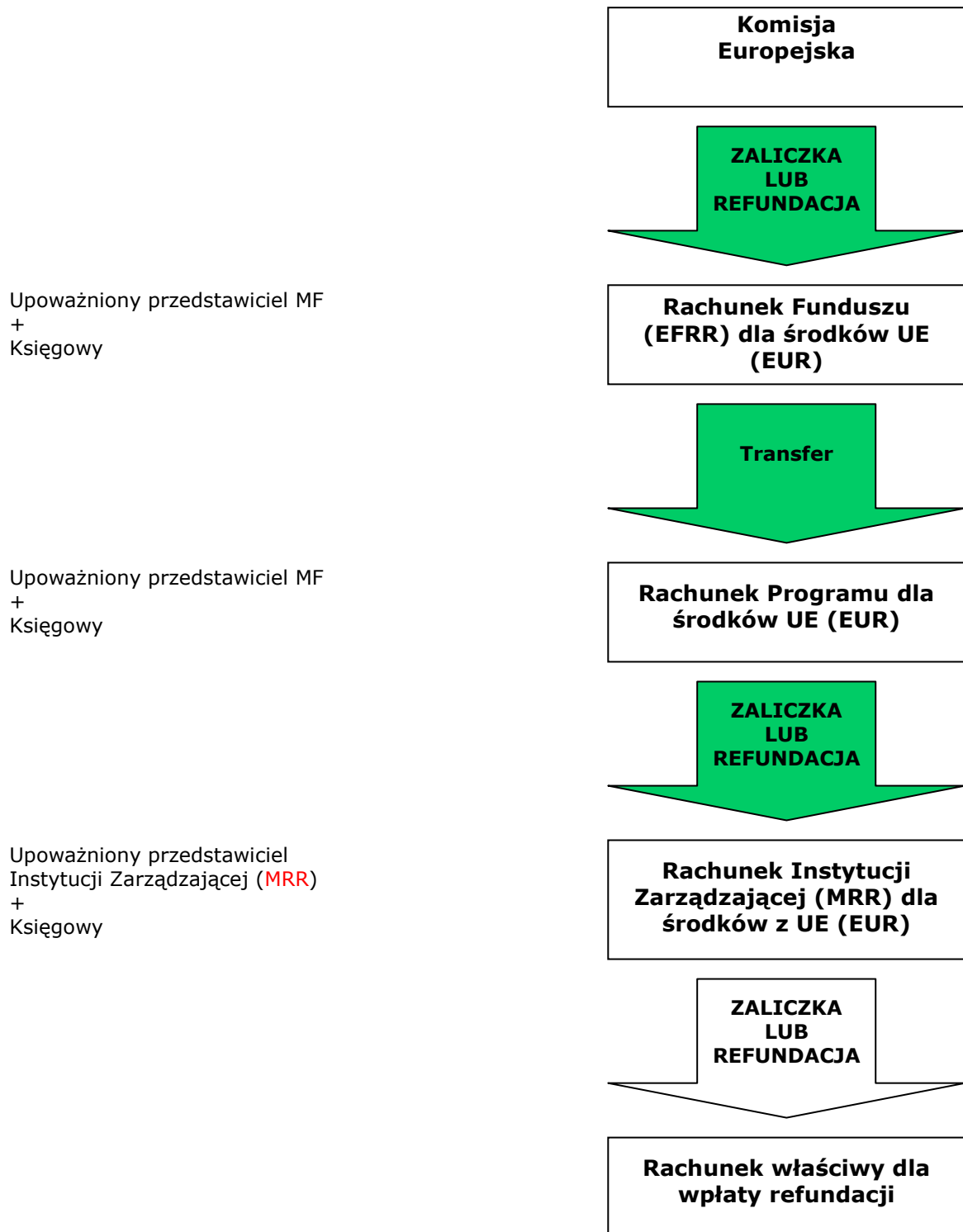
Ponieważ beneficjentami Programu są wyłącznie instytucje finansowane z budżetu państwa, odpowiednie środki powinny zostać zaplanowane bądź w limicie danej części budżetowej bądź w rezerwach celowych. Sposób planowania, wzory odpowiednich formularzy są określone w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej, wydanym na podstawie art. 82 ust. 4 ustawy o finansach publicznych.

Schemat 1: Zarządzanie finansowe i kontrola wydatków z EFRR w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna – model uproszczony.

Schemat 2: Przepływy finansowe z funduszu EFRR w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

6.3. **Zbieranie i przekazywanie danych**

Dla sprawnego zarządzania finansowego pomocą, monitorowania postępów i dokonania wiarygodnej oceny podejmowanych przedsięwzięć rozwojowych, zbudowany został kompleksowy informatyczny system monitorowania funduszy strukturalnych SIMIK, umożliwiający w sposób jednolity monitorowanie wszystkich funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.

System działa w oparciu o dedykowaną sieć rozległą, zbudowaną na potrzeby systemu i zapewniającą maksymalne zabezpieczenie przed nieautoryzowanym dostępem i wykorzystaniem danych. Ze względu na fakt, że ostatecznie w systemie monitorowania środków europejskich kluczową rolę pełni weryfikacja i certyfikacja płatności przez Instytucję Płatniczą wobec Komisji Europejskiej, systemem administruje Minister Finansów (pełni funkcję operatora). Elektroniczny transfer danych do Komisji Europejskiej prowadzi Instytucja Zarządzająca PWW.

System SIMIK obejmuje następujące funkcje:

1. W ramach **programowania** system zapewnia:
  - ewidencjonowanie danych dotyczących ustalonych limitów finansowych.
2. W ramach **zarządzania** projektem system wspiera następujące procesy:
  - ewidencja wniosków zgłoszonych do współfinansowania z funduszy strukturalnych,
  - weryfikacja formalna i merytoryczna wniosków,
  - obsługa wyboru projektu, w tym ewidencja umów o finansowanie projektów,
  - ewidencja postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na realizację projektu,
  - ewidencja kontraktów – umów z wykonawcą,
  - obsługa realizacji projektu,
  - ewidencja projektów współfinansowanych z Funduszu Spójności.
3. W ramach **monitorowania** wdrażania system zapewnia dostęp do następujących informacji z podziałem na fundusze, programy operacyjne, priorytety, działania, projekty:
  - wartości wskaźników monitoringowych umożliwiających ocenę zaawansowania realizacji poszczególnych programów operacyjnych,
  - danych finansowych dotyczących wydatkowanych środków, w tym stanu puli środków na różnych poziomach, z uwzględnieniem współfinansowania,
  - danych dotyczących nieprawidłowości przy realizacji programów operacyjnych, priorytetów, działań, projektów,
  - danych o przeprowadzeniu oceny projektu przed rozpoczęciem, oceny bieżącej, w połowie okresu wdrażania i po zakończeniu realizacji,
  - danych dotyczących przeprowadzonej weryfikacji faktur i płatności oraz dokonanych potwierdzeń płatności,

- danych dotyczących liczby projektów zatwierdzonych, realizowanych, zamkniętych, oraz wielkości środków z funduszy i poziomu współfinansowania z uwzględnieniem źródeł współfinansowania,
  - danych dotyczących projektów / wniosków zaakceptowanych do współfinansowania z funduszy strukturalnych.
4. W ramach **zobowiązań i płatności** system wspiera następujące procesy:
- tworzenie harmonogramów,
  - wnioskowanie o płatność,
  - przekazywanie środków na wypłaty,
  - zarządzanie środkami,
  - analizy przepływów pieniężnych.
5. W ramach **kontrowania** wspomagane są następujące kontrole:
- prawidłowości realizacji, w tym faktyczności wydatków,
  - kwalifikowalności wydatków,
  - pogłębiona 5% dla funduszy strukturalnych,
  - dodatkowa przed wystawieniem poświadczenia zamknięcia pomocy.
6. W ramach **raportowania** system generuje następujące sprawozdania:
- obligatoryjne sprawozdania dla Komisji Europejskiej,
  - raporty informacyjne,
  - raporty ostrzegawcze,
  - raporty „ad hoc”.

Dostęp do systemu informatycznego umożliwiony jest określonej, ograniczonej liczbie użytkowników. Najniższe ogniwo informatycznego systemu monitorowania stanowi Instytucja Wdrażająca. Jednostki te wprowadzają dane do systemu i weryfikują je w zakresie poszczególnych projektów.

Informacje dotyczące płatności (na podstawie faktur i innych dokumentów księgowych) są wprowadzane na bieżąco przez instytucje wdrażające, które przygotowują raporty nt. postępów realizacji zadań. Opracowania te są następnie weryfikowane przez Instytucję Zarządzającą PO i na ich podstawie przygotowane są raporty zbiorcze kwartalne i roczne dotyczące realizacji PO, zatwierdzane przez Komitet Monitorujący PO.

System informatyczny umożliwia uzyskiwanie informacji w przekroju priorytetów, działań, kategorii interwencji strukturalnej, rodzaju funduszy oraz w przekroju terytorialnym NUTS II i NUTS III. System wskazuje także na wielkość i pochodzenie współfinansowania ze strony polskiej.

6.4. Monitorowanie

Monitorowanie Podstaw Wsparcia Wspólnoty i Programów Operacyjnych jest obowiązkiem odpowiednich Instytucji Zarządzających i odbywa się pod kontrolą Komitetów Monitorujących Podstawy Wsparcia Wspólnoty oraz poszczególne Programy Operacyjne.

Monitorowanie przebiegu i sposobu realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna jest obowiązkiem Instytucji Zarządzającej tym programem. Nadzór nad jej działaniem w zakresie wdrażania priorytetów i działań pełnić będzie Komitet Monitorujący Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna, który dokona również przeglądu wszystkich wydatków poniesionych w ramach Programu.

Proces monitorowania Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna obejmuje zarówno monitoring rzeczowy odnoszący się do realizacji celów, priorytetów i działań określonych w Programie, jak i monitoring finansowy będący funkcją zarządzania finansowego Programem i wydatków poniesionych na realizację poszczególnych priorytetów i działań.

6.4.1. Komitet Monitorujący Program Operacyjny Pomoc Techniczna

Komitet Monitorujący Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna sprawuje nadzór nad wdrażaniem priorytetów i działań Programu. Komitet monitorujący działa jako niezależne ciało doradczo-opiniotwórcze dla Instytucji Zarządzającej – udziela rekomendacji w zakresie wszelkich dostosowań i zmian w kierunkach i sposobach wdrażania funduszy strukturalnych, zarówno odnoszących się do postępu merytorycznego i finansowego programu, jak i zarządzania środkami strukturalnymi. Ponadto do zadań Komitetu Monitorującego Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna należy nadzór nad prawidłowością funkcjonowania systemu monitorowania oraz uruchamianie procesu oceny Podstaw Wsparcia Wspólnoty i poszczególnych programów operacyjnych.

Monitorowanie projektów wdrażanych w ramach Programu

Monitorowanie obejmuje zarówno monitoring rzeczowy, będący elementem zarządzania poprzez cele określone w programach operacyjnych, jak i monitorowanie wskaźników finansowych będące funkcją zarządzania finansowego programami i projektami.

Beneficjent zobowiązany jest do przygotowania z częstotliwością, co najmniej raz na kwartał sprawozdania monitorującego z wdrażania danego projektu. Sprawozdanie ma charakter raportu z realizacji projektu i zawiera zestawienie poniesionych wydatków wraz z kopiami faktur oraz oświadczeniem o wykonaniu prac, zleceń i zakupów, na które wystawiono faktury. Beneficjent przekazywać będzie Instytucji Zarządzającej i Instytucji Płatniczej roczne sprawozdanie z realizacji projektu zawierające ocenę oddziaływania projektu i zestawienie wydatków. Beneficjent zobowiązany jest do przechowywania wszelkiej dokumentacji związanej z realizacją projektu, co najmniej przez 3 lata od daty ostatniej płatności przekazanej przez Komisję Europejską w ramach Programu.

Wszelkie dane dotyczące realizowanych projektów, zawarte w przygotowywanych przez beneficjenta sprawozdaniach, przekazywane są Instytucji Zarządzającej Programem. Instytucja ta obsługuje informatyczny system monitorowania, wprowadzając do niego i weryfikując dane na temat poszczególnych projektów. Dokonuje ona także wstępnej oceny kwalifikowalności wydatków poniesionych przez beneficjentów przy realizacji projektów. Ich refinansowanie następuje na podstawie faktur otrzymanych od beneficjentów. Na podstawie otrzymanych sprawozdań beneficjentów Instytucja Zarządzająca przygotowuje kwartalne

sprawozdania z monitorowania i autoryzuje zestawienie wydatków. Sprawozdanie, wraz z autoryzowanym zestawieniem wydatków, przekazywane jest do Ministerstwa Finansów (Instytucja Płatnicza). Ponadto, Instytucja Zarządzająca przygotowuje sprawozdanie kwartalne w zakresie wdrażania EFRR i przekazuje je do Jednostki Monitorująco-Kontrolnej tego Funduszu (równoległe do ww. raportu z autoryzowanym zestawieniem wydatków).

W skali Podstaw Wsparcia Wspólnoty ogniwem odpowiedzialnym za monitoring Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna jest Instytucja Zarządzająca. Sporządza ona kwartalne i półroczne sprawozdania z wdrażania programu oraz sprawozdania roczne. W ramach sprawozdania rocznego Instytucja Zarządzająca Programem sporządza raport o nieprawidłowościach w realizacji Programu oraz raport dotyczący realizacji polityk wspólnotowych.

6.4.2. Skwantyfikowane cele, wskaźniki monitorowania

Instytucja Zarządzająca Podstawami Wsparcia Wspólnoty oraz Instytucje Zarządzające programami operacyjnymi wraz z ich Komitetami Monitorującymi, zgodnie z art. 36 rozporządzenia nr 1260/99/WE, prowadzą monitoring interwencji funduszy strukturalnych w oparciu o wskaźniki. Wskaźniki, określone w Podstawach Wsparcia Wspólnoty oraz w poszczególnych programach operacyjnych, służą mierzeniu postępu realizacji programów operacyjnych, priorytetów, działań i projektów oraz ocenie ich efektywności.

System wskaźników odzwierciedla cele Podstaw Wsparcia Wspólnoty. Zidentyfikowano także wskaźniki kontekstowe, które będą monitorowane w trakcie trwania programu. Przewiduje się, że nie tylko realizacja podstaw wsparcia wspólnoty będzie miała wpływ na wskaźniki, ale również inne czynniki takie jak np. gospodarka globalna, polityka fiskalna. System wskaźników został skonstruowany na zasadzie od najbardziej ogólnych do szczegółowych tak, aby odzwierciedlać cele globalne, a na poziomie działań programów operacyjnych od najbardziej szczegółowych do ogólnych. Zachowana zostanie spójność wskaźników w Uzupelnieniu Programu, Programie Operacyjnym i Podstawach Wsparcia Wspólnoty.

Kryteria doboru wskaźników uwzględniają reguły rekomendowane przez Komisję Europejską (trafność, stosowność, dostępność, wiarygodność, mierzalność, porównywalność). Wskaźniki będą obrazować:

- Określone cele, skwantyfikowane jeśli jest to możliwe dla priorytetów i działań dla zapewnienia spójności między nimi,
- Rezultat, jak tylko będzie to możliwe, oddziaływanie na odpowiednim poziomie,
- Zaawansowanie planu finansowego,
- Tam gdzie jest to możliwe, dane statystyczne są prezentowane w podziale na płeć.

Dane na temat projektów (oraz dane na temat odbiorców ostatecznych dla Europejskiego Funduszu Społecznego) są wprowadzane do systemu monitorowania. Monitorowanie koncentruje się na podstawowych danych, ze szczególną uwagą poświęconą jakości danych. W zdecentralizowanym wdrażaniu projektów i programów, wspólne dane dla regionów są dokumentowane w sposób zestandaryzowany. Jeśli jest to możliwe pomiędzy Podstawami Wsparcia Wspólnoty, Programem Operacyjnym, Uzupelnieniem Programu, wnioskiem aplikacyjnym oraz innymi raportami i formularzami zapewniona jest spójność. Krajowa Jednostka Ewaluacyjna będzie używać baz danych dla dokonania ewaluacji. Wszystkie dostępne i istniejące źródła danych powinny zostać wykorzystane dla celów ewaluacji,

w przypadku gdy dane nie są dostępne powinny one zostać zebrane przy użyciu środków zaplanowanych na wdrażanie Podstaw Wsparcia Wspólnoty.

Okres bazowy, według którego mierzone są wskaźniki, to rok (lub jego ostatni kwartał) poprzedzający rok kiedy program, priorytet, działanie lub projekt zaczęły być wdrażane.

6.5. Ocena (ewaluacja)

Nieodłącznym, wymaganym przez art. 40-43 rozporządzenia nr 1260/99/WE, elementem systemu wdrażania Podstaw Wsparcia Wspólnoty, jest ewaluacja skuteczności podejmowanych działań i postępów w ich realizacji, zarówno na podstawie określonych wskaźników rzeczowych, osiągniętego wyniku finansowego, jak i oceny sprawności systemu wdrażania. Rozwiązania w zakresie ewaluacji Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna zostały opisane w niniejszym rozdziale.

Mając na uwadze znaczący poziom współfinansowania pochodzącego z EFS, oraz powiązania pomiędzy PWW a Narodowym Planem Działań Na Rzecz Zatrudnienia i Narodowym Planem Działań Na Rzecz Integracji Społecznej, ewaluacja operacji EFS zostanie włączona do właściwości Krajowej Jednostki Ewaluacyjnej i wspierana będzie przez Program Operacyjny Pomoc Techniczna.

6.5.1. Ocena (ewaluacja) *ex ante*

Ocena *ex ante* Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006 i programów operacyjnych została przeprowadzona przez grupę międzynarodowych i polskich ekspertów (wyniki oceny zostały opisane w Rozdziale 2).

6.5.2. Ocena (ewaluacja) *mid-term*

Zgodnie z art. 42 rozporządzenia nr 1260/99/WE ocena w połowie okresu wdrażania (*mid-term*) jest przeprowadzona dla zidentyfikowania początkowych efektów pomocy. Z uwagi na krótki okres realizacji narodowego planu rozwoju 2004-2006 nie planuje się przeprowadzenia oceny programu w połowie jego realizacji.

6.5.3. Ocena (ewaluacja) *ex post*

Ocena *ex post* zostanie przeprowadzona nie później niż trzy lata po zakończeniu okresu programowania. Dokonana będzie przez Komisję Europejską we współpracy z krajem członkowskim i Instytucjami Zarządzającymi biorąc pod uwagę ewaluacje przeprowadzone w trakcie okresu programowania. Przeprowadzona przez niezależnych ekspertów, obejmie wykorzystanie środków, skuteczność i wydajność pomocy oraz jej oddziaływanie oraz sformułuje wnioski odnośnie spójności społeczno-gospodarczej.

6.5.4. Budowanie zdolności do przeprowadzenia ewaluacji, ewaluacja dodatkowa i ewaluacja *ex post*

Wzmocnienie zdolności ewaluacyjnej polskiej administracji jest głównym celem w okresie programowania 2004-2006. Jest to niezbędny proces, który pozwoli na lepsze wykorzystanie ewaluacji już przeprowadzonych, poprawę interwencji w okresie programowania 2004-2006, przygotowanie ewaluacji *ex ante* dla przyszłych interwencji funduszy strukturalnych po roku 2006 oraz przygotowanie ewaluacji *ex post* okresu 2004-2006.

Utworzenie Krajowej Jednostki Ewaluacyjnej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego jest głównym elementem wzmocnienia zdolności ewaluacyjnych. Ze względu na istotny wkład

Europejskiego Funduszu Społecznego oraz powiązania Podstaw Wsparcia Wspólnoty z Krajowym Planem Działań na Rzecz Zatrudnienia i Krajowym Planem Działań na Rzecz Integracji Społecznej Krajowa Jednostka Ewaluacyjna obejmie również funkcję ewaluacji Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dla poszczególnych Programów Operacyjnych, stopniowo i w miarę potrzeb będą powstawały jednostki ewaluacji, jeśli to możliwe wydzielone administracyjnie od odpowiednich Instytucji Zarządzających.

Polska, we współpracy z Komisją Europejską, opracuje plan ewaluacji, który będzie polegał m.in. na:

- opracowaniu standardów ewaluacji,
- określonej liczbie dodatkowych ewaluacji kwestii sektorowych, regionalnych i horyzontalnych; ewaluacje te będą przedmiotem przeglądów dokonywanych przez Komitety Monitorujące PWW i PO oraz elementem ewaluacji *ex post*,
- poprawie i rozbudowie systemu wskaźników, ich kwantyfikacji oraz określaniu celów,
- wzmocnieniu i rozbudowie metod oceny oddziaływania współfinansowanych polityk, w szczególności analizy kosztów i korzyści dużych projektów w rozumieniu art. 25 i 26 rozporządzenia nr 1260/99/WE,
- koordynacji działań w zakresie ewaluacji pomiędzy i w obrębie poszczególnych Programów Operacyjnych.

Jednostka(i) oceny (ewaluacji) będą współpracowały z poszczególnymi Komitetami Monitorującymi i Instytucjami Zarządzającymi. Jeśli jest to wskazane będą koordynowały swoje działania z działaniami podejmowanymi w ramach monitorowania polityki zatrudnienia i integracji społecznej.

Rezultaty przeprowadzonych ewaluacji będą udostępniane opinii publicznej na życzenie, zgodnie z art. 40 rozporządzenia nr 1260/99/WE.

6.6. Informacja i promocja

Instytucje Zarządzające zapewniają przestrzeganie przepisów rozporządzenia nr 1159/2000/WE. Przewidywane działania zostaną określone w Uzupelnieniach Programu. Każdy z Programów Operacyjnych zawiera alokacje finansowe przeznaczone na pokrycie kosztów z zakresu działań promocyjnych i informacyjnych na poziomie programu operacyjnego.

W każdej Instytucji Zarządzającej wydzielono komórki odpowiedzialne za informację i promocję. Zadaniem tych komórek jest m.in. dostarczanie i upowszechnianie informacji o funduszu, z którego środków finansowany jest dany program operacyjny, o realizowanych w jego ramach projektach, a także inicjowanie i realizacja dodatkowych działań promocyjnych, typu imprezy informacyjne. Komórki zajmujące się informacją i promocją pełnią też funkcję głównego punktu kontaktowego (w porozumieniu z Instytucją Pośredniczącą odpowiednio) dla potencjalnych beneficjentów. Informacja przede wszystkim powinna być skierowana do partnerów ekonomicznych i społecznych, organizacji promujących równe szanse kobiet i mężczyzn, organizacji pozarządowych oraz opinii publicznej.

Działania z zakresu informacji i promocji są przedmiotem ewaluacji w ramach poszczególnych programów operacyjnych oraz przedmiotem oceny dokonanej przez komitety monitorujące.

Wykorzystywane środki informacyjne oprócz informowania wnioskodawców i beneficjentów pomocy mają na celu promowanie osiągnięć funduszy strukturalnych i Podstaw Wsparcia Wspólnoty, z podkreśleniem udziału Unii Europejskiej w realizacji działań.

Działania promocyjne są poparte odpowiednimi narzędziami informacyjnymi skierowanymi do określonych grup docelowych, beneficjentów i potencjalnych wnioskodawców:

- system informacji elektronicznej dla każdego SOP oraz ZPORR i jego 16 komponentów wojewódzkich: informacje o możliwościach przedkładania propozycji/realizacji projektów w ramach poszczególnych programów i kryteriach wyboru projektów, porady *online*, formularze wniosków, forum, porady techniczne, często zadawane pytania (*frequently asked questions* – FAQ),
- publikacja przez Instytucję Zarządzającą PWW biuletynu informacyjnego przeznaczonego dla szerokiego kręgu odbiorców – w formie drukowanej oraz elektronicznej na stronach internetowych i zawierającego: informacje o możliwościach przedkładania propozycji/realizacji projektów w ramach poszczególnych programów, wyjaśnienia, przykłady „najlepszych praktyk”, artykuły zawierające analizy, komentarze, koncepcje oraz opinie, etc. Bardziej szczegółowe biuletyny informacyjne wydawane będą przez poszczególne Instytucje Zarządzające programami/lub odpowiedzialne za koordynację danego funduszu,
- utworzenie w każdym z województw punktów informacyjno-doradczych odpowiedzialnych m.in. za: informowanie o dostępności środków UE oraz możliwościach stwarzanych przez te środki,
- środki skierowane do opinii publicznej takie jak artykuły prasowe, programy radiowe i telewizyjne, konferencje, publikacje, raporty, broszury etc.,
- utworzenie systemu wymiany informacji (WEB + forum) wewnątrz - administracyjnej koordynowanego przez Instytucję Zarządzającą PWW: przykłady dobrych projektów, napotymane trudności, często zadawane pytania (*frequently asked questions* – FAQ), sprawozdania z posiedzeń Komitetów Monitorujących.

Aneks

Wskaźniki dla Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna wraz z Komitetem Monitorującym Programu prowadzą monitoring w oparciu o fizyczne i finansowe wskaźniki określone w Programie i jego uzupełnieniu. Wskaźniki te odnoszące się do specyficznego charakteru pomocy technicznej, służą mierzeniu postępów realizacji priorytetów, działań i projektów oraz ocenie ich efektywności w ujęciu rzeczowym i finansowym.

W przypadku wsparcia technicznego nie zawsze możliwe jest precyzyjne kwantyfikowanie rezultatów. Tam jednak, gdzie jest to wykonalne skonstruowano wskaźniki, które powinny wiernie oddawać poziom i jakość wdrażania priorytetów i działań opisanych w Programie.

Poniżej zamieszczono zestawienie podstawowych wskaźników (*baseline indicators*) dla Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

Nazwa priorytetu	Nazwa działania	Wskaźnik	Poziom	Przewidywana docelowa wartość wskaźnika	Źródło danych / Uwagi
<p>Priorytet 1: Wzmocnienie zdolności w zakresie zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW)</p>	Działanie 1.1: Szkolenie osób odpowiedzialnych za zarządzanie, monitorowanie, ocenę (ewaluację) i kontrolę	Liczba szkoleń, warsztatów i treningów dla uczestników systemu wdrażania PWW	krajowy	200	Dane Wydziału Szkoleń, Informacji i promocji w Instytucji Zarządzającej PWW
	Działanie 1.2: Wsparcie obsługi komitetów PWW i PO Pomoc Techniczna	Liczba posiedzeń Komitetów Monitorujących i Komitetu Sterującego	krajowy	24	Zakładana częstotliwość spotkań
	Działanie 1.3: Wsparcie procesu, zarządzania, monitorowania i kontroli PWW i PO Pomoc Techniczna	Liczba zleconych ekspertyz, analiz i ocen oraz liczba zamówionych studiów i koncepcji	krajowy	100	Dane z systemu monitorowania
		Liczba zaangażowanych ekspertów krajowych i zagranicznych	krajowy	50	Dane z systemu monitorowania
		Liczba seminariów, konferencji, warsztatów jednostki organizacyjnej odpowiedzialnej za przygotowanie PWW 2007-2013	krajowy	25	Dane z systemu monitorowania
	Działanie 1.4: Wsparcie procesu oceny (ewaluacji) PWW i PO Pomoc Techniczna	Liczba dokonanych ewaluacji (% wykonania założeń)	krajowy	12	Dane z systemu monitorowania
	Działanie 1.5: Zakup wyposażenia	Liczba zakupionych komputerów i pozostałych elektronicznych urządzeń wyposażenia biurowego	krajowy	1000	Dane z systemu monitorowania

<p><u>Priorytet 2:</u> Wsparcie informatycznego systemu monitoringu i kontroli finansowej</p>	<p>Działanie 2.1: Rozwój i utrzymanie systemu SIMIK i sieci rozległej SIMIK-NET</p>	<p>Liczba użytkowników SIMIK</p>	<p>krajowy</p>	<p>1000</p>	<p>Liczba użytkowników objęta systemem SIMIK</p>
		<p>Funkcjonalność systemu</p>	<p>krajowy</p>	<p>8</p>	<p>Ocena funkcjonalności systemu dokonywana przez użytkowników, uzyskana drogą ankiety w skali 0-10</p>
	<p>Działanie 2.2: Szkolenia</p>	<p>Liczba osób objętych szkoleniem</p>	<p>krajowy</p>	<p>1000</p>	<p>Dane z systemu monitorowania</p>
		<p>Skuteczność szkoleń</p>	<p>Szczebel centralny i regionalny</p>	<p>8</p>	<p>Ocena skuteczności szkoleń dokonywana przez uczestników, uzyskana drogą ankiety w skali 0-10</p>
	<p>Działanie 2.3: Działania informacyjne</p>	<p>Liczba spotkań, seminariów, konferencji</p>	<p>krajowy</p>	<p>24</p>	<p>Łączna liczba spotkań, seminariów i konferencji dotyczących wykorzystania systemu i planów jego dalszego rozwoju</p>
		<p>Jakość udzielonych porad drogą pomocy on-line</p>	<p>krajowy</p>	<p>8</p>	<p>Ocena jakości porad on-line dokonywana przez użytkowników systemu, uzyskana drogą ankiety w skali 0-10</p>
	<p>Działanie 2.4: Wydatki osobowe na potrzeby SIMIK</p>	<p>Liczba przepracowanych godzin przez osoby zatrudnione przy obsłudze systemu SIMIK</p>	<p>Szczebel centralny i regionalny</p>	<p>120 000</p>	<p>Dane z systemu monitorowania</p>
	<p>Działanie 2.5: Zakup wyposażenia</p>	<p>Liczba stanowisk (końcówek) podłączonych do systemu</p>	<p>Szczebel centralny i regionalny</p>	<p>1000</p>	<p>Dane z systemu monitorowania</p>

<p><u>Priorytet 3:</u> Upowszechnienie informacji i promocja funduszy strukturalnych</p>	<p>Działanie 3.1: Rozpowszechnianie informacji i promocja PWW, PO Pomoc Techniczna i funduszy strukturalnych</p>	<p>Realizacja funduszu dotacji (% wykorzystania)</p>	<p>Krajowy</p>	<p>100%</p>	<p>Dane z systemu monitorowania</p>
		<p>Wolumen egzemplarzy wszystkich publikacji, broszur i ulotek informacyjnych nt. Podstaw Wsparcia Wspólnoty, Programów Operacyjnych i funduszy strukturalnych</p>	<p>krajowy</p>	<p>5 000 000</p>	<p>Dane z systemu monitorowania</p>
	<p>Działanie 3.2: Stworzenie i eksploatacja portalu internetowego</p>	<p>Liczba odwiedzin portalu w skali miesiąca</p>	<p>Krajowy</p>	<p>10 000</p>	<p>Dane z portalu</p>
		<p>Funkcjonalność portalu</p>	<p>Krajowy</p>	<p>8</p>	<p>Ocena funkcjonalności portalu dokonywana przez użytkowników uzyskana droga ankiety w skali 1-10</p>
	<p>Działanie 3.3: Promocja i wymiana informacji pomiędzy wszystkimi uczestnikami procesu realizacji PWW</p>	<p>Liczba zorganizowanych seminariów i akcji promujących interwencje funduszy strukturalnych</p>	<p>Szczebel centralny i regionalny</p>	<p>30</p>	<p>Dane z systemu monitorowania</p>